Европейски парламент
2024 – 2029

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ

P10_TA(2025)0091

Европейската стратегия за устойчивост на водните ресурси

Резолюция на Европейския парламент от 7 май 2025 г. относно европейската стратегия за устойчивост на водните ресурси (2024/2104(INI))*

Европейският парламент,

– като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), по-специално член 191 от него,

– като взе предвид споразумението, прието на 21-ата конференция на страните по РКООНИК (COP21) в Париж на 12 декември 2015 г. („Парижкото споразумение“),

– като взе предвид Програмата на ООН за устойчиво развитие за периода до 2030 г. и Целите за устойчиво развитие (ЦУР), с особен акцент върху ЦУР 6 за чиста вода и добри санитарни условия,

– като взе предвид глобалната рамка за биологичното разнообразие от Кунмин – Монреал, приета през декември 2022 г.,

– като взе предвид Стокхолмската конвенция за устойчивите органични замърсители от 22 май 2001 г.,

– като взе предвид принципа на предпазните мерки, принципа на превантивните действия, принципа на приоритетното отстраняване на замърсяване на околната среда още при източника и принципа „замърсителят плаща“, заложени в член 191, параграф 2 от ДФЕС,

---

* Техническа бележка под линия: Това е коригирана версия на приетия текст, чиято цел е да въведе отново името на фокус групата в параграф 29 от резолюцията, което липсва във внесения доклад в резултат на заличаване поради техническа грешка.

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 г. за създаване на рамката за постигане на неутралност по отношение на климата и за изменение на регламенти (ЕО) № 401/2009 и (ЕС) 2018/1999 (Европейски закон за климата)[1],

– като взе предвид Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите[2] („Рамкова директива за водите“),

– като взе предвид Директива 2006/118/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. за опазване на подземните води от замърсяване и влошаване на състоянието им[3] („Директива за подземните води“),

– като взе предвид Директива 2008/105/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. за определяне на стандарти за качество на околната среда в областта на политиката за водите, за изменение и последваща отмяна на директиви 82/176/ЕИО, 83/513/ЕИО, 84/156/ЕИО, 84/491/ЕИО, 86/280/ЕИО на Съвета и за изменение на Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета[4] („Директива относно стандарти за качество на околната среда“),

– като взе предвид Директива 2007/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. относно оценката и управлението на риска от наводнения[5],

– като взе предвид Директива (ЕС) 2020/2184 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2020 г. относно качеството на водата, предназначена за консумация от човека[6] („Директива за питейната вода“),

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2020/741 на Европейския парламент и на Съвета от 25 май 2020 г. относно минималните

---

1 ОВ L 243, 9.7.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj.
2 ОВ L 327, 22.12.2000 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj.
3 ОВ L 372, 27.12.2006 г., стр. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/118/oj.
4 ОВ L 348, 24.12.2008 г., стр. 84, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/105/oj.
5 ОВ L 288, 6.11.2007 г., стр. 27, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2007/60/oj.
6 ОВ L 435, 23.12.2020 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2020/2184/oj.

изисквания за повторното използване на водата[1] („Регламент за повторното използване на водата“),

– като взе предвид Директива 2008/56/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 г. за създаване на рамка за действие на Общността в областта на политиката за морска среда („Рамкова директива за морска стратегия“)[2],

– като взе предвид Директива (ЕС) 2024/3019 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2024 г. за пречистването на градските отпадъчни води[3] (преразгледана „Директива за пречистването на градските отпадъчни води“),

– като взе предвид Директива (ЕС) 2024/1785 на Европейския парламент и на Съвета от 24 април 2024 г. за изменение на Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването) и на Директива 1999/31/ЕО на Съвета относно депонирането на отпадъци[4] ,

– като взе предвид Директива 91/676/ЕИО на Съвета от 12 декември 1991 г. за опазване на водите от замърсяване с нитрати от селскостопански източници[5],

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/1991 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2024 г. относно възстановяването на природата и за изменение на Регламент (ЕС) 2022/869[6],

– като взе предвид Директива (ЕС) 2022/2557 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. за устойчивостта на критичните субекти и за отмяна на Директива 2008/114/ЕО на Съвета[7] („Директива за устойчивостта на критичните субекти“),

– като взе предвид Директива (ЕС) 2022/2555 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. относно мерки за високо общо ниво на киберсигурност в Съюза, за изменение на

---

1 ОВ L 177, 5.6.2020 г., стр. 32, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/741/oj.
2 ОВ L 164, 25.6.2008 г., стр. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/56/oj.
3 ОВ L, 2024/3019, 12.12.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/3019/oj.
4 ОВ L, 2024/1785, 15.7.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1785/oj.
5 ОВ L 375, 31.12.1991 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1991/676/oj.
6 ОВ L, 2024/1991, 29.7.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1991/oj.
7 ОВ L 333, 27.12.2022 г., стр. 164, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj.

Регламент (ЕС) № 910/2014 и Директива (ЕС) 2018/1972 и за отмяна на Директива (ЕС) 2016/1148 („Директива МИС 2“)[1],

– като взе предвид Директива 2009/128/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за създаване на рамка за действие на Общността за постигане на устойчива употреба на пестициди[2],

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 г. за установяване на правила за подпомагане за стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на общата селскостопанска политика (стратегически планове по ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1305/2013 и (ЕС) № 1307/2013[3] ,

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/3190 на Комисията от 19 декември 2024 г. за употребата на бисфенол А (BPA) и други бисфеноли, както и бисфенолни производни, с хармонизирана класификация за специфични опасни свойства в определени материали и предмети, предназначени за контакт с храни, за изменение на Регламент (ЕС) № 10/2011 и за отмяна на Регламент (ЕС) 2018/213[4],

– като взе предвид съобщението на Комисията от 19 февруари 2025 г., озаглавено „Визия за селското стопанство и храните“ (COM(2025)0075),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 11 декември 2019 г., озаглавено „Европейският зелен пакт“ (COM(2019)0640),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 29 януари 2025 г., озаглавено „Компас за конкурентоспособността на ЕС“ (COM(2025)0030),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 12 май 2021 г., озаглавено „Път към здравословна планета за всички – План за действие на ЕС: „Към нулево замърсяване на въздуха, водата и почвата“ (COM(2021)0400),

---

1 ОВ L 333, 27.12.2022 г., стр. 80, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj.
2 ОВ L 309, 24.11.2009 г., стр. 71, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/128/oj.
3 ОВ L 435, 6.12.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj.
4 ОВ L, 2024/3190, 31.12.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3190/oj.

– като взе предвид съобщението на Комисията от 24 февруари 2021 г., озаглавено „Изграждане на устойчива на климатичните изменения Европа – новата стратегия на ЕС за адаптиране към изменението на климата“ (COM(2021)0082),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 18 юли 2007 г., озаглавено „Посрещане на предизвикателствата, свързани с недостига на вода и сушите в Европейския съюз“ (COM(2007)0414),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 11 март 2020 г., озаглавено „Нов план за действие относно кръговата икономика: За по-чиста и по-конкурентоспособна Европа“ (COM(2020)0098),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 14 ноември 2012 г., озаглавено „План за опазване на водните ресурси на Европа“ (COM(2012)0673),

– като взе предвид стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г.,

– като взе предвид декларацията на COP29 относно водата за действия в областта на климата, подкрепена от Европейския съюз,

– като взе предвид Европейския пакт за океаните, обявен от председателя на Комисията Фон дер Лайен в нейните политически насоки за следващата Европейска комисия (2024—2029 г.) на 18 юли 2024 г.,

– като взе предвид Европейския план за адаптиране към изменението на климата и Европейската стратегия за устойчивост на водните ресурси, обявени от председателя на Комисията Фон дер Лайен в нейните политически насоки за следващата Европейска комисия (2024—2029 г.) на 18 юли 2024 г.,

– като взе предвид Осмата програма на ЕС за действие за околната среда,

– като взе предвид своята резолюция от 5 октомври 2022 г., озаглавена „Достъпът до вода като право на човека — външно измерение“[1],

– като взе предвид своята резолюция от 19 септември 2024 г. относно опустошителните наводнения в Централна и Източна Европа, загубата на човешки живот и подготовката на ЕС за

---

[1] ОВ C 132, 14.4.2023 г., стр. 54.

действия при подобни бедствия, утежнени от изменението на климата[1],

– като взе предвид своята резолюция от 6 октомври 2022 г. относно мобилизиране на усилията за океаните: укрепване на управлението и биологичното разнообразие на океаните[2],

– като взе предвид своята резолюция от 28 ноември 2019 г. относно извънредното положение по отношение на климата и околната среда[3],

– като взе предвид своята резолюция от 14 ноември 2024 г. относно Конференцията на ООН по изменението на климата през 2024 г. в Баку, Азербайджан (COP29)[4],

– като взе предвид доклада на Комисията от 4 февруари 2025 г. относно прилагането на Рамковата директива за водите (Директива 2000/60/ЕО) и Директивата за наводненията (Директива 2007/60/ЕО), озаглавен „Трети планове за управление на речните басейни — Втори планове за управление на риска от наводнения“ (COM(2025)0002),

– като взе предвид Специален доклад № 15/2024 на Европейската сметна палата от 16 октомври 2024 г., озаглавен „Адаптиране към изменението на климата в ЕС – Действията не отговарят на амбициите“,

– като взе предвид доклада на бившия президент на Финландия Саули Нинистьо от 30 октомври 2024 г., озаглавен „Safer Together – Strengthening Europe’s civil and military preparedness and readiness“ (Заедно в по-голяма безопасност – укрепване на гражданската и военната готовност и подготвеност на Европа),

– като взе предвид доклада на Енрико Лета от април 2024 г., озаглавен „More than a market“ (Нещо много повече от пазар),

– като взе предвид своята резолюция от 17 декември 2020 г. относно прилагането на законодателството на ЕС в областта на водите[5],

– като взе предвид Специален доклад 33/2018 на Европейската сметна палата от 18 декември 2018 г., озаглавен „Борба с опустиняването в ЕС — нарастваща заплаха, която изисква повече действия“,

---

1 ОВ C, C/2024/7216, 10.12.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7216/oj.
2 ОВ C 132, 14.4.2023 г., стр. 106.
3 ОВ C 232, 16.6.2021 г., стр. 28.
4 ОВ C, C/2025/808, 11.2.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/808/oj.
5 ОВ C 445, 29.10.2021 г., стр. 126.

– като взе предвид Европейската гражданска инициатива „Право на вода“,

– като взе предвид своята резолюция от 8 септември 2015 г. относно действията, предприети вследствие на Европейската гражданска инициатива „Право на вода“ (Right2Water)[1],

– като взе предвид Резолюция № 64/292 на Общото събрание на ООН от 28 юли 2010 г., в която се признава правото на човека на вода и добри санитарни условия,

– като взе предвид Стратегическия диалог за бъдещето на селското стопанство в ЕС,

– като взе предвид Специален доклад 20/2024 на Европейската сметна палата от 30 септември 2024 г., озаглавен „Планове по общата селскостопанска политика — По-екологосъобразни, но не отговарят на амбициите на ЕС в областта на климата и околната среда“,

– като взе предвид Доклад № 07/2024 на Европейската агенция за околна среда (ЕАОС) от 15 октомври 2024 г., озаглавен „Състоянието на водите в Европа през 2024 г.: необходимостта от подобряване на устойчивостта на водните ресурси“ (Доклад № 07/2024 на ЕАОС),

– като взе предвид заключенията на Съвета по околна среда от 17 юни 2024 г. относно Осмата програма за действие за околната среда,

– като взе предвид Специален доклад 20/2021 на Европейската сметна палата от 28 септември 2021 г., озаглавен „Устойчиво използване на водите в селското стопанство — съществува риск средствата по ОСП да насърчат по-интензивно, а не по-ефикасно използване на водите“,

– като взе предвид декларацията на Европейския икономически и социален комитет от 26 октомври 2023 г. за Син пакт на ЕС,

– като взе предвид предложението на Комисията от 5 юли 2023 г. за директива на Европейския парламент и на Съвета относно мониторинга и устойчивостта на почвите (Закон за мониторинга на почвите) (COM(2023)0416),

– като взе предвид позицията си на първо четене от 24 април 2024 г. относно предложението за директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 2000/60/ЕО за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите, Директива 2006/118/ЕО за опазване на подземните води от замърсяване и влошаване на състоянието им

---

[1] ОВ C 316, 22.9.2017 г., стр. 99.

и Директива 2008/105/ЕО за определяне на стандарти за качество на околната среда в областта на политиката за водите[1],

– като взе предвид член 55 от своя Правилник за дейността,

– като взе предвид становището на комисията по земеделие и развитие на селските райони,

– като взе предвид доклада на комисията по околна среда, климат и безопасност на храните (A10-0073/2025),

А. като има предвид, че водата е от първостепенно значение за живота и човечеството; като има предвид, че ЕС трябва да управлява ефикасно настоящите и бъдещите водни ресурси и да реагира ефективно на настоящите предизвикателства, свързани с водите, тъй като те засягат пряко човешкото здраве, околната среда и нейните екосистеми, стратегически социално-икономически дейности като производството на енергия, селското стопанство и продоволствената сигурност, както и конкурентоспособността на ЕС;

Б. като има предвид, че водата е оскъден и ограничен ресурс и че въпреки че 70% от повърхността на Земята е покрита с вода, наличната и използваема прясна вода е едва 0,5% от водата на Земята[2]; като има предвид, че планините са истински водни кули и важни сладководни водохранилища в Европа, като само Алпите осигуряват 40% от прясната вода в Европа[3];

В. като има предвид, че подземните води осигуряват две трети от питейната вода в ЕС и подкрепят много екосистеми[4]; като има предвид, че услугите, предоставяни от сладководните екосистеми, са на стойност над 11 трилиона евро в Европа, и осигуряват значителни ползи за здравето и отдиха, например от риболова[5];

Г. като има предвид, че в Европа вече се наблюдава недостиг на вода, който засяга приблизително 20% от територията на Европа и 30% от населението всяка година — проценти, които вероятно ще се увеличат в бъдеще поради изменението на климата[6],

---

1 Приети текстове, P9_TA(2024)0358.

2 Световна метеорологична организация, 2021 *„State of Climate Services – Water“* (Състояние на услугите, свързани с климата, през 2021 г. – Вода), СМО-№ 1278, СМО, Женева, 2021 г.

3 Европейска агенция за околна среда, *„Water resources across Europe — confronting water scarcity and drought“* (Водните ресурси в Европа — справяне с недостига на вода и със сушата), Доклад № 02/2009 на ЕАОС.

4 Доклад № 07/2024 на ЕАОС.

5 СВП, *„High Cost of Cheap Water“ (Високата цена на евтината вода*), СВП, Гланд, 2021 г.

6 Доклад № 07/2024 на ЕАОС.

въпреки факта, че общото водочерпене на равнището на ЕС-27 намаля с 15% между 2000 г. и 2019 г.; като има предвид, че увеличаването на броя и честотата на екстремните метеорологични явления, като суши и наводнения, както и фактът, че се очаква те да станат още по-чести в близко бъдеще, представляват риск за човешкия живот и продоволствената независимост на ЕС и биха могли да доведат до възникването на необитаеми региони в Европа;

Д. като има предвид, че 78% от европейците считат, че ЕС следва да предложи допълнителни мерки за справяне с проблемите, свързани с водите в Европа, а 21% от европейците считат замърсяването за основната свързана с водите заплаха в тяхната държава[1];

Е. като има предвид, че правото на човека на вода и добри санитарни условия беше признато за право на човека в резолюция, приета от Общото събрание на Организацията на обединените нации на 28 юли 2010 г.;

Ж. като има предвид, че Европейската гражданска инициатива „Право на вода“ (Right2Water) беше първата по рода си инициатива, събрала необходимия брой поддръжници с призив към ЕС да гарантира правото на вода за всички;

З. като има предвид, че член 14 от ДФЕС и Протокол № 26 към него относно услугите от общ интерес са ключови елементи, които следва постоянно да се вземат предвид във всички аспекти на проектирането и прилагането на Европейската стратегия за устойчивост на водните ресурси, като по този начин се запазва статутът на услугите в областта на водните ресурси в Европа на основни обществени услуги и се гарантират достъпност, справедливост, приемливи цени и поддържането на стандарти за високо качество;

И. като има предвид, че държавите членки следва да предприемат последващи действия във връзка с препоръките от доклада на Комисията от ноември 2023 г.[2] с цел подобряване на водните баланси като база от познания за вземането на решения за разпределението на водата;

Й. като има предвид, че дружествата рискуват значителни загуби на стойност поради все по-несигурния достъп до вода с намаляване на производствения капацитет или пълно спиране на производството; като има предвид, че активите в регионите с

---

1 Европейска комисия, *„Нагласи на европейците спрямо околната среда“*, Специално проучване на Евробарометър 550, май 2024 г.

2 Европейска комисия: Генерална дирекция „Околна среда“ и др., *„Прилагане на водните баланси в ЕС – окончателен доклад“*, Служба за публикации на Европейския съюз, 2024 г.

недостиг на вода биха могли да бъдат временно или постоянно блокирани, ако предположенията за наличието и достъпа до вода се окажат неточни, ако не е предвиден регулаторен отговор или ако не бъдат въведени планове за намаляване и управление на риска[1];

К. като има предвид, че крайният срок, определен в Рамковата директива за водите (РДВ) за европейските реки, езера, преходни, крайбрежни и подземни води за постигане на „добро“ състояние, беше 2015 г., с възможно отлагане до 2027 г. при определени условия; като има предвид, че целта за постигане на добро химично състояние на всички водни обекти в ЕС до 2027 г. все още далеч не е постигната, главно поради вещества като живак, бромирани забавители на горенето и полициклични ароматни въглеводороди[2];

Л. като има предвид, че докладът относно прилагането на Рамковата директива за водите (РДВ) от 2025 г. показва, че забавянията при постигането на целите на РДВ не се дължат на недостатъци в законодателството, а на недостиг на финансиране, бавно прилагане и недостатъчно интегриране на екологичните цели в секторните политики; като има предвид, че анализът показа, че държавите членки не удовлетворяват годишните нужди от инвестиции, които се оценяват на 77 милиарда евро, а недостигът на финансиране понастоящем се оценява на около 25 милиарда евро годишно; като има предвид, че докладът също така показва ясната необходимост до 2027 г. държавите членки да повишат равнището си на амбиция и да ускорят действията за намаляване в най-голяма степен на разликите в постигането на съответствие, да увеличат инвестициите и да осигурят адекватно финансиране, включително чрез фондовете на ЕС, за да постигнат целите на своите програми от мерки, както и да въведат допълнителни мерки за намаляване на настоящите постоянни предизвикателства в областта на околната среда и да подобрят трансграничното сътрудничество;

М. като има предвид, че законодателството в областта на водите се оценява като пригодно за целта; като има предвид, че с него се установява рамка за опазването на вътрешнотериториалните повърхностни води, преходните води, крайбрежните води и подземните води; като има предвид, че в същото време то дава възможност за постигане на не така строги екологични цели, ако социално-икономическите нужди, обслужвани от подобна човешка дейност, не могат да бъдат постигнати с други средства, и допуска целите за водните обекти да не бъдат постигнати, ако причината за това е от по-висш обществен интерес; като има

---

1 Доклад на Disclosure Inside Action (CDP) и Planet Tracker, *„High and Dry. How Water Issues Are Stranding Assets“* (На сухо. Как проблемите с водата блокират активи), 2022 г.

2 Доклад № 07/2024 на ЕАОС.

предвид, че законодателството е пропорционално и възлага на органите на държавите членки, в съответствие с принципа на субсидиарност, да вземат решения относно по-висшия обществен интерес; като има предвид, че в някои случаи това може да бъде опазването на околната среда, а в други — социално-икономическа дейност;

Н. като има предвид, че на промишлеността се падат приблизително 40% от общото водочерпене в Европа; като има предвид, че най-големите категории годишно водочерпене в ЕС-27, съгласно статистическата класификация на икономическите дейности в Европейския съюз (NACE), са водочерпенето за охлаждане при производството на електроенергия (34%), следвано от водочерпенето за селското стопанство (29%), общественото водоснабдяване (21%) и производството (15%)[1]; като има предвид, че данните за водочерпенето и водопотреблението в ЕС са стари и недостатъчни[2];

О. като има предвид, че производството на електроенергия е най-големият водочерпещ сектор, но по-голямата част от водата се връща в околната среда след охлаждане или задвижване на турбините; като има предвид, че като цяло селското стопанство е секторът с най-високо нетно потребление на вода на равнището на ЕС, тъй като по-голямата част от водата се потребява от културите или се изпарява; като има предвид, че за други нужди, например на промишлеността и водоснабдителните предприятия, се черпи и потребява сравнително по-малко вода, но това може да упражнява значителен натиск на местно равнище, особено върху подземните води[3];

П. като има предвид, че за всички промишлени дейности е необходима вода за производството на крайните им продукти или за поддържането на производствените дейности; като има предвид, че предприятията зависят от водата за ежедневните си дейности и че поради увеличаването на недостига на вода това може да наруши дейността, да повиши разходите и да създаде рискове от гледна точка на нормативната уредба и репутацията;

---

1 Европейска агенция за околна среда, „Водочерпене по икономически сектори в 27-те държави – членки на ЕС, 2000 – 2022 г.“, уебсайт на Европейската агенция за околна среда, 5 декември 2024 г., https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/water-abstraction-by-source-and/water-abstraction-by-economic?activeTab=8a280073-bf94-4717-b3e2-1374b57ca99d.

2 Евростат, „Архив: Потребление на вода в промишлеността“, уебсайт на Евростат https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Archive:Water_use_in_industry&oldid=196132#Further_Eurostat_information.

3 Доклад № 07/2024 на ЕАОС.

Р. като има предвид, че енергийният сектор разчита в голяма степен на водни ресурси; като има предвид, че тази зависимост представлява сериозен риск, тъй като недостигът на вода може да окаже въздействие върху процесите на добив на енергия и сигурността на доставките, особено когато водата се използва като изходна суровина или за охлаждане; като има предвид, че преходът към енергия от възобновяеми източници, по-специално вятърна и слънчева енергия, предлага устойчиви и ефективни от гледна точка на водата пътища за декарбонизация и възможност за спиране или обръщане на тенденцията на увеличаване на потреблението на вода;

С. като има предвид, че водата е основен ресурс за селското стопанство при производството на висококачествени храни, фуражи и възобновяеми суровини; като има предвид, че селското стопанство зависи от наличието на вода, а напояването помага за защита на земеделските производители при нередовни валежи и за повишаването на жизнеспособността, добива и качеството на реколтата, но изразходва значителна част от водните ресурси; като има предвид, че с оглед на изменението на климата, променящите се метеорологични модели и увеличената честота на наводненията и сушите, значението на водата като ресурс за производството на висококачествени селскостопански продукти и на необходимостта от ефективно използване на водата следователно ще бъде съществено за сигурността на доставките на храни и решенията за справяне с недостига на вода; като има предвид, че намаляването на натиска от селското стопанство върху повърхностните и подземните води трябва да върви ръка за ръка с инвестиции, насочени към използването на рециклирана вода и иновативни технологии за обезсоляване, като по този начин се постигне по-добър воден баланс, както и насърчаване на чиста алтернативна енергия, например водород от възобновяеми източници;

Т. като има предвид, че демографският ръст в световен мащаб изисква повишаване на производството на храни и че ЕС трябва да гарантира продоволствения суверенитет съгласно член 39 от ДФЕС;

У. като има предвид, че надеждните данни за водното счетоводство, т.е. систематичното проучване на текущото състояние и тенденциите в предлагането, търсенето, достъпността и използването на водата в определени области[1] са от решаващо значение за оценката на текущото положение в ЕС и за европейската конкурентоспособност;

---

[1] Организация на ООН за прехрана и земеделие, *„Water accounting and auditing“* (Водно счетоводство и одит), сборник, Доклади на ФАО за водата 43, ФАО, Рим, 2016 г.

Ф. като има предвид, че потенциалът на отпадъчните води като източник на алтернативно водоснабдяване се подценява, при положение, че 60 — 70% от потенциалната стойност на отпадъчните води в целия ЕС понастоящем не се усвояват[1] и че по-малко от 3% от пречистените отпадъчни води се използват повторно в ЕС[2]; като има предвид, че съществува значителен потенциал за кръгови подходи към водата в домакинствата, тъй като само малко количество от водата в домакинствата се използва за пиене и хранене и следователно е нужно да отговаря на най-високите стандарти за качество;

Х. като има предвид, че голямо количество вода се губи поради остарелите или остаряващи водни мрежи и липсата на необходимата поддръжка; като има предвид, че инвестициите в поддържането, усъвършенстването и развитието на устойчиви иновативни напоителни инфраструктури са от съществено значение за намаляване на потреблението на вода в селското стопанство и повишаване на ефективността на това потребление; като има предвид, че подобни подобрения на ефективността позволяват спестената вода да се използва за други цели или да се поддържа естественият дебит на водните течения;

Ц. като има предвид, че чистата и налична в достатъчно количество вода е съществен елемент за прилагането и постигането на истинска, устойчива кръгова икономика в ЕС;

Ч. като има предвид, че изтичането на вода е подценен световен проблем, който значително изостря недостига на вода, като средно 23% от пречистената вода се губи във водоснабдителната мрежа в ЕС поради течащи тръби, остарели съоръжения за пречистване и недостиг на водохранилища[3]; като има предвид, че преразгледаната Директива за питейната вода включва мерки за намаляване на течовете на вода, както и оценка на риска и управление на водосборните райони за черпене на питейна вода;

---

1 Европейска инвестиционна банка, *„Wastewater as a resource“* (Отпадъчните води като ресурс), ЕИБ, 2022 г.

2 Европейска комисия: Генерална дирекция „Околна среда“, „Water reuse: New EU rules to improve access to safe irrigation (Повторно използване на водата — Нови правила на ЕС за подобряване на достъпа до безопасно напояване), 26 юни 2023 г. https://environment.ec.europa.eu/news/water-reuse-new-eu-rules-improve-access-safe-irrigation-2023-06-26_en?prefLang=bg.

3 Европейска комисия: Генерална дирекция „Околна среда“, „Zero pollution: Improved quality and access to drinking water“ (Нулево замърсяване: по-добро качество и достъп до питейна вода), уебсайт на Европейската комисия, 12 януари 2023 г., https://environment.ec.europa.eu/news/improved-quality-and-access-drinking-water-all-europeans-2023-01-12_en?prefLang=bg.

Ш. като има предвид, че през 2021 г. за 91% от подземните води е докладвано, че са постигнали „добро количествено състояние“, а за 77% е докладвано, че са в „добро химично състояние“[1];

Щ. като има предвид, че през 2021 г. само за 37% от повърхностните водни обекти в Европа е докладвано, че са в „добро“ или „много добро“ екологично състояние, докато 29% са постигнали „добро химично състояние“[2];

АА. като има предвид, че Европейската агенция за околна среда изтъква, че делът на повърхностните води, които не успяват да постигнат добро екологично състояние, е неравномерно разпределен в Европа, и че той е по-голям в някои части на Централна и Западна Европа, и подчертава, че разликите в състоянието на водите между държавите членки могат да бъдат причинени от разнородни видове натиск, но че тези различия могат да произтичат и от разнообразните подходи към мониторинга и оценката[3];

АБ. като има предвид, че качеството на повърхностните води на целия континент отразява продължаващия и комбиниран натиск, по-специално дифузното замърсяване и влошаването на техния естествен поток и физически характеристики; като има предвид, че продължава замърсяването с хранителни вещества и устойчиви приоритетни вещества, както и с вещества, нововъзникващи като замърсители; като има предвид, че подземните води са засегнати от дифузно замърсяване и също така страдат от интензивно водочерпене[4];

АВ. като има предвид, че подземните води осигуряват 65% от питейната вода и 25% от водата за напояване в селското стопанство в ЕС[5]; като има предвид, че става дума за ограничен ресурс, който трябва да бъде защитен от замърсяване и свръхексплоатация[6];

АГ. като има предвид, че данните от мониторинга на Европейската агенция за околна среда показват широко разпространено замърсяване с перфлуороалкилирани и полифлуороалкилирани вещества (PFAS), обикновено наричани „вечни химикали“, в европейските води, което създава значителни рискове за водните екосистеми и човешкото здраве; като има предвид, че късоверижна PFAS трифлуороцетна киселина (TFA) беше открита в питейната вода в цяла Европа; като има предвид, че PFAS се задържат в околната среда, биоакумулират се в живите организми и водят до неблагоприятни (еко)токсикологични

---

1 Доклад № 07/2024 на ЕАОС.
2 Пак там.
3 Пак там.
4 Пак там.
5 Пак там.
6 Пак там.

ефекти; като има предвид, че от група от 6 000 до 10 000 отделни вещества само няколко са задълбочено проучени и с известно въздействие върху човешкото здраве и околната среда; като има предвид, че 99% от PFAS остават неоткрити в околната среда в резултат на ограничения при мониторинга;

АД. като има предвид, че липсата на валидни за целия ЕС стандарти за качество във връзка с PFAS в подземните води и недостатъчният мониторинг на по-слабо проучените съединения на PFAS изострят предизвикателството за постигане на добро химично състояние на водите на ЕС в съответствие с Рамковата директива за водите и представляват значителна техническа и финансова тежест за здравните системи и водоснабдителите, като същевременно застрашават приложенията за повторно използване на водата и утайките от пречистване на отпадъчни води;

АЕ. като има предвид, че опасните химикали, включително тежките метали и другите замърсители, които се отделят във водните обекти от промишлените дейности, оказват значително въздействие върху качеството на водите и водните екосистеми[1];

АЖ. като има предвид, че в повърхностните и подземните води все по-често се засичат фармацевтични вещества; като има предвид, че замърсяването, причинено от остатъците от фармацевтични продукти, изисква модерни технологии за пречистване на водите, включително мембранно филтруване, обработка с активен въглен, усъвършенствани процеси на окисляване и други иновативни техники за пречистване;

АЗ. като има предвид, че Директива 2010/75/ЕС[2] изисква възможното влошаване на въздействието на промишлените заустявания върху състоянието на водните обекти, дължащо се на вариации в динамиката на водния поток, да бъде изрично вземано предвид при издаването и преразглеждането на разрешителните; като има предвид, че най-добрите налични техники скоро ще включват понятията за равнища на екологичните показатели по отношение на водата, както и разрешителни, които дават израз на използването на тези техники чрез норми за допустими екологични показатели; като има предвид, че това е положителна промяна с възможно повишаване на

---

[1] Европейска агенция за околна среда, „Industrial pollutant releases to water in Europe“ (Изпускане на промишлени замърсители във водите в Европа), 30 май 2024 г., https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/industrial-pollutant-releases-to-water.

[2] Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването) (ОВ L 334, 17.12.2010 г., стр. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/75/oj).

издръжливостта на промишлеността, тъй като инсталациите в ЕС може вече да са изправени сезонно пред по-нисък производствен капацитет поради недостиг на вода;

АИ. като има предвид, че градските отпадъчни води са един от основните източници на замърсяване на водите, ако не се събират и пречистват правилно; като има предвид, че целите на Директивата за пречистването на градските отпадъчни води не следва да се занижават и че нейният обхват следва да бъде разширен, така че да включва други сектори и вещества, които водят до замърсяване на водите;

АЙ. като има предвид, че замърсяването с хранителни вещества на водните обекти на ЕС води до еутрофикация, загуба на биологично разнообразие и влошаване на състоянието на водните екосистеми[1]; като има предвид, че оттичането на пестициди замърсява повърхностните и подземните води, като застрашава качеството на водата и човешкото здраве;

АК. като има предвид, че научните изследвания показват, че експозицията в Европа на синтетичния химикал бисфенол А (BPA), който се използва в продукти, вариращи от пластмасови и метални контейнери за храна до бутилки за вода за многократна употреба, е доста над приемливите нива на безопасност за здравето[2];

АЛ. като има предвид, че управлението на почвите и хранителните вещества е в основата на подобряването на качеството и наличността на водата; като има предвид, че Европейската стратегия за устойчивост на водните ресурси следва да се съсредоточи върху подобряването на управлението на хранителните вещества с цел затваряне на кръговрата на хранителните вещества, така че да се намалят емисиите на хранителни вещества във водните пътища; като има предвид, че безопасното използване на утайки от отпадъчни води в селското стопанство също така ще намали много голямата зависимост на ЕС по отношение на вноса на фосфорни минерални торове, например от Русия; като има предвид, че поради това следва да се счита, че безопасната употреба на утайки също така

---

1 Европейска комисия, „Нитрати“, уебсайт на Европейската комисия, https://environment.ec.europa.eu/topics/water/nitrates_en?prefLang=bg.

2 Европейска агенция за околна среда, „Експозицията на населението на широко използвания бисфенол А надхвърля приемливите нива на безопасност за здравето“, уебсайт на Европейската агенция за околна среда, 14 септември 2023 г., https://www.eea.europa.eu/en/newsroom/news/public-exposure-to-bisphenol-a.

допринася за европейската устойчивост и стратегическа автономност;

АМ. като има предвид, че изменението на климата представлява сериозна заплаха за водните ресурси и водните екосистеми; като има предвид, че много от последиците от изменението на климата се усещат чрез водата, например чрез по-интензивни и чести суши, по-тежки наводнения и по-нередовни сезонни валежи; като има предвид, че наводненията и недостигът на вода застрашават продоволствената сигурност и сигурността на водните ресурси, както и здравето на населението като цяло, като в крайна сметка засягат социалното сближаване, икономическия просперитет и стабилността, като също така застрашават дългосрочната наличност на този ценен ресурс;

АН. като има предвид, че в европейската оценка на свързания с климата риск се признава, че европейските политики и действия за адаптиране не са в крак с бързо нарастващите рискове, които застрашават екосистемите, инфраструктурата, снабдяването с храна и вода, здравето на хората, както и икономиката и финансите[1];

АО. като има предвид, че оценките на Междуправителствения комитет по изменението на климата показват, че покачването на морското равнище вследствие на изменението на климата води до увеличаване на соленост на почвите и прясната вода, като застрашава здравето на екосистемите и качеството на водата, и освен това засяга 80 милиона европейци, живеещи в крайбрежни зони с ниска надморска височина и в заливни тераси; като има предвид, че сладководните и морските екосистеми са взаимосвързани, тъй като замърсяването на реките, нарушаването на седиментните потоци и недостигът на вода оказват много силно въздействие върху здравето на морските екосистеми, особено крайбрежните, както и върху жизнеспособността на социалните и икономическите дейности, които зависят от тях, като транспорт, рибарство, селско стопанство, аквакултури и туризъм;

АП. като има предвид, че случаите на продължителна суша, екстремни горещини и мащабни наводнения, причинени от променящите се метеорологични модели, ще се засилят и ще зачестят на целия континент, което ще навреди на екосистемите и човешкото здраве, ще доведе до сериозни смущения в икономическите дейности и ще намали общото количество и качество на наличната вода; като има предвид, че опазването на водните ресурси и естествените функции на реките, при същевременно осигуряване на достатъчно вода с добро качество, се превръща в съществено предизвикателство, което ще изисква

---

[1] Европейска агенция за околна среда, *„Европейска оценка на риска, свързан с климата“*, Доклад № 01/2024 на ЕАОС.

все повече усилия за смекчаване на изменението на климата и адаптиране към него, ефективно управление и иновативни мерки за увеличаване на наличността на вода; като има предвид, че ефективното и устойчиво управление на недостига на вода и риска от наводнения ще придобива все по-голямо значение в целия ЕС;

AP. като има предвид, че през 2022 г. Европа регистрира най-горещото лято, а годината се нареди на второ място сред най-топлите, откакто се води такава статистика, и в резултат на това сушите засегнаха над 15% от територията на ЕС; като има предвид, че средният годишен размер на икономическите загуби, предизвикани от сушите в ЕС през периода 1981—2010 г., се оценява на около 9 милиарда евро годишно; като има предвид, че ако не се предприемат мерки за приспособяване, по приблизителни оценки годишният размер на загубите от суши в Европа и Обединеното кралство може да нарасне до 45 милиарда евро годишно до 2100 г. при затопляне от 3°C[1]; като има предвид, че за периода 1998 – 2020 г. наводненията възлизат на 43% от всички бедствия в Европа; като има предвид, че въздействието на изменението на климата и социално-икономическото развитие водят до по-чести наводнения, които засягат все по-голям брой хора и причиняват все по-големи щети; като има предвид, че 12% от населението на Европа живее в заливни равнини[2];

AC. като има предвид, че цената на бездействието по отношение на предизвикателствата, свързани с водата, е изключително висока с оглед на факта, че 90% от бедствията са свързани с водата[3]; като има предвид, че при липсва на действия в областта на политиките цената на икономическите загуби само в резултат от наводненията в крайбрежните райони може да надхвърли 1 трилион евро годишно до края на столетието в ЕС[4], а икономическата цена на наводненията в Европа може да надмине 65 милиарда евро годишно до 2100 г.[5];

AT. като има предвид, че съществуват значителни различия между държавите членки по отношение на наличието на вода,

---

1 Cammalleri, C. et al., *„Въздействие на глобалното затопляне и сушите в ЕС“*, Технически доклад на JRC, Служба за публикации на Европейския съюз, Люксембург.

2 Доклад № 07/2024 на ЕАОС.

3 Feyen, L. et al., *„Последици от изменението на климата в Европа и адаптиране към него“*, Четвърти окончателен доклад на JRC PESETA, Служба за публикации на Европейския съюз, Люксембург.

4 Европейска агенция за околна среда, *„Европейска оценка на риска, свързан с климата“*, Доклад 01/2024 на ЕАОС.

5 Служба на ООН за намаляване на риска от бедствия, *„Глобален доклад за оценка (GAR) – Специален доклад относно сушата“*, Женева, UNDRR, 2021 г.

стратегиите за управление, моделите на използване и уязвимостта на последиците от изменението на климата; като има предвид, че е необходим адаптиран подход, за да се повиши устойчивостта на водните ресурси и да се осигури устойчиво управление на водите;

АУ. като има предвид, че сушите са една от основните катастрофални последици от изменението на климата; като има предвид, че около 23% от територията на ЕС е умерено податлива на опустиняване, а 8% от нея е силно податлива на опустиняване; като има предвид, че Унгария, България, Испания и Италия са сред най-засегнатите държави, като 74% от площта на Испания е изложена на риск от опустиняване; като има предвид, че Европейската стратегия за устойчивост на водните ресурси следва да не се ограничава с продължителните суши, а да съдържа мерки във връзка с факта, че линията на полусухия климат се придвижва на север, което води до нарастване на районите в ЕС, които ще се сблъскват с хронична продължителна липса на достатъчни ресурси от прясна вода;

АФ. като има предвид, че политиките, свързани с опустиняването, потреблението на вода и изменението на климата, са тясно свързани помежду си; като има предвид, че като част от Конвенцията на ООН за борба с опустиняването през 2015 г. ЕС потвърди отново, а по-късно през 2024 г.[1] препотвърди ангажимента си за постигане на неутралност по отношение на влошаването на качеството на почвите до 2030 г., което според специалния доклад на Европейската сметна палата относно опустиняването е малко вероятно да бъде постигнато;

АХ. като има предвид, че водната инфраструктура може да спомогне за поддържане на постоянен и предвидим отток и водоснабдяване; като има предвид, че през 2022 г. средногодишното речно заустване в Европа като цяло се нарежда на второ място сред най-ниските регистрирани стойности, откакто се води статистика от 1991 г.[2];

АЦ. като има предвид, че районите по долните течения на реките са особено зависими от управлението на водите и водочерпенето нагоре по течението; като има предвид, че държавите членки следва да се въздържат от прилагането на мерки, които значително повишават риска от наводнения нагоре или надолу по течението на реките в други държави в същия речен басейн, в съответствие с Рамковата директива за водите;

АЧ. като има предвид, че когато са съобразени със специфичните екосистеми и нужди, природосъобразните решения са значими интервенции, с които може да се повиши устойчивостта на

---

1 Заключения на Съвета от 14 октомври 2024 г. относно опустиняването, деградацията на земите и сушата.

2 Доклад № 07/2024 на ЕАОС.

водния цикъл и да се предоставят множество ползи по отношение на опазването на биологичното разнообразие, улавянето на въглерод, подобреното качество на водите, запазването на хранителните вещества, снабдяването с питейна вода, предотвратяването на горски пожари и смекчаването на риска от наводнения; като има предвид, че природосъобразните решения могат да повишат ефективността и експлоатационния живот на водната инфраструктура, с което в много случаи да гарантират взаимното допълване на двете решения;

АШ. като има предвид, че мерките за естествено задържане на вода са природосъобразни решения, които имат за цел да се съхранява вода в природните, селскостопанските, залесените и градските ландшафти;

АЩ. като има предвид, че водата не е просто търговски продукт, а по-скоро наследство, което следва да бъде опазено, защитено и третирано като такова; като има предвид, че съгласно Директива (ЕС) 2024/1203 относно защитата на околната среда чрез наказателното право[1] извличането на повърхностни или подземни води по смисъла на Рамковата директива за водите съставлява престъпление, когато такова деяние е противоправно и умишлено и причинява или има вероятност да причини значителни вреди на екологичното състояние или на екологичния потенциал на повърхностните водни обекти или на количественото състояние на подземните водни обекти;

БА. като има предвид, че биологичното разнообразие на почвите и органичният въглерод в тях влияят на способността за задържане на водите; като има предвид, че ерозията на почвата, уплътняването и някои практики за управление на почвите, които причиняват тяхната деградация, водят до постоянно намаляване на способността на почвата за задържане на вода, вследствие на което се увеличават периодите на суша и наводненията с пряко отрицателно въздействие върху селското стопанство; като има предвид, че следователно здравата почва е един от факторите за устойчивост на водните ресурси, като тя самата следва да се разглежда и управлява на равнище речен басейн; като има предвид, че по-доброто управление на земите е от ключово значение за предотвратяването на бедствия;

ББ. като има предвид, че настоящата многогодишна финансова рамка (МФР) включва амбициозна, но необвързваща цел за заделяне на най-малко 7,5% от годишните разходи на ЕС за целите в областта на биологичното разнообразие през 2024 г. и 10% през 2026 г. и 2027 г.; като има предвид, че новата

---

[1] Директива (ЕС) 2024/1203 на Европейския парламент и на Съвета от 11 април 2024 г. относно защитата на околната среда чрез наказателно право и за замяна на директиви 2008/99/ЕО и 2009/123/ЕО (ОВ L, 2024/1203, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1203/oj).

финансова рамка следва да включва перспектива за водите с цел да се разпределят достатъчно ресурси за бъдещата Европейска стратегия за устойчивост на водните ресурси, за да се гарантират устойчиви водни екосистеми и инфраструктура, както и сигурност на водоснабдяването, и да се улеснят инвестициите в иновативни решения;

БВ. като има предвид, че финансирането за сближаване изиграе решаваща роля за подобряване на услугите в областта на водоснабдяването и канализацията във всички държави членки; като има предвид, че е необходимо да продължи предоставянето на помощ, за да се осигури тяхната дългосрочна устойчивост и спазването на все по-строгите стандарти за качество;

БГ. като има предвид, че ценовите политики могат да подобрят ефикасността на потреблението на вода; като има предвид, че тези политики са национална компетентност и отчитат регионалните различия по отношение на наличието на вода и източника на водоснабдяване; като има предвид, че ценообразуването може да изиграе значителна роля в насърчаването на домакинствата и другите икономически сектори да оптимизират потреблението си, както и за да се гарантира, че ползвателите на вода участват действително във възстановяването на разходите за услуги в областта на водите; като има предвид, че ценовите политики следва също така да отчитат финансовата достъпност за домакинствата и малките предприятия;

БД. като има предвид, че цифровизацията и иновациите могат ефективно да подпомогнат държавите членки, регионалните органи и Комисията при събирането на данни и мониторинга на управлението на водите; като има предвид, че ЕС е сред лидерите в областта на новите технологии в областта на водите, като има дял от 40% от всички международни патентни семейства в сектора за периода 1992 г.—2021 г.[1] — позиция, която трябва да бъде насърчавана и подкрепяна, а потенциалът на вътрешния пазар — да се използва пълноценно; като има предвид, че трябва да се проучат пречките пред въвеждането и по-мащабното използване на нови водни технологии, както и да се гарантират справедливи еднакви условия на конкуренция на европейско равнище; като има предвид, че е необходима непрекъсната подкрепа за научните изследвания във връзка с иновациите в областта на водните технологии, за да се подсигурят и създават работни места и да се повиши европейската конкурентоспособност;

БЕ. като има предвид, че новаторството е средство от ключово значение за подпомагането на сектора на водите, за да може той

---

[1] Европейско патентно ведомство, *„Иновации в технологии, свързани с водите“*, ЕПВ, Мюнхен 2024 г.

да посрещне предизвикателствата, свързани с Целите за устойчиво развитие на ООН, да се приспособи към изменението на климата и да стане по-ефективен от гледна точка на водата;

БЖ. като има предвид, че внедряването на технологии за мониторинг и моделиране все още изостава в много държави членки, а цифровизацията на сектора протича прекалено бавно; като има предвид, че разпоредбите относно плановете за управление на речните басейни в Рамковата директива за водите не включват изрично конкретни мерки за цифровизация на сектора на водите; като има предвид, че общите недостатъци на действащите политики, използващи потенциалните цифрови решения, са свързани с липсата на технологични насоки, стандарти за мониторинг, интеграция на политики, стандартизация и участие на обществеността;

БЗ. като има предвид, че секторът на водите е уязвим спрямо различни заплахи, включително физически атаки, кибератаки и замърсяване с вредни агенти; като има предвид, че такива инциденти водят до широко разпространение на болести, жертви и нарушаване на услуги, като в значителна степен засягат общественото здраве, околната среда и икономическата стабилност; като има предвид, че цифровизацията на управлението на водите може да въведе допълнителни рискове за сигурността в условията на засилващи се враждебни нападения срещу критична инфраструктура; като има предвид, че прилагането на Директивата МИС 2 и на Директивата относно устойчивостта на критичните субекти може да допринесе за смекчаване на рисковете за сигурността по отношение на жизненоважни системи и инфраструктура за (питейна) вода, произтичащи от геополитическото напрежение;

БИ. като има предвид, че напредъкът в сензорните технологии, изчисленията, изкуствения интелект (ИИ) и управлението на големи масиви от данни може да помогне за мониторинга на количеството и качеството на водата и да осигури информация за вземането на оперативни решения от страна на лицата, участващи в разработването на политики, и дружествата за управление на водите; като има предвид, че са на разположение иновации в областта на природосъобразните системи за управление на водите, и че те могат да допринесат за устойчивото управление на водите;

БЙ. като има предвид, че водата е важен елемент от жизнения цикъл на ИИ както по отношение на функционирането на центровете за данни, така и за производството на хардуера; като има предвид, че много бързото разпространение на ИИ може да доведе до експоненциално нарастване на търсенето на вода; като има предвид, че зависимостта от един все по-ограничен ресурс поражда значителни проблеми по отношение на устойчивостта; като има предвид, че стратегическите технологии, като

полупроводници, водород, акумулаторни батерии за електрически превозни средства и центрове за данни, играят много важна роля за изграждането на конкурентоспособен и автономен ЕС;

БК. като има предвид, че системите от охладителни кули, основаващи се на новаторски охлаждащи технологии, например охлаждане чрез изпаряване и със затворен цикъл, вече са на разположение и могат да допринасят за намаляване на потреблението на вода в индустриални приложения и приложения за отоплителни, вентилационни или климатични инсталации;

БЛ. като има предвид, че трябва да се насърчават научните изследвания с оглед на производството на алтернативни активни съставки за борба с вредителите, за да се осигури по-добро здраве на растенията и да се намали използването на суровини и фитосанитарни продукти;

БМ. като има предвид, че устойчивостта на водните ресурси е от решаващо значение в образованието и преподаването, както и в повишаването на осведомеността и информирането относно функционирането на водния цикъл;

БН. като има предвид, че ограниченият достъп до вода и свързаната с нея инфраструктура има отрицателно въздействие особено върху жените, тъй като подкопава реализацията на други права на човека, като например самоопределение, икономическа независимост и образование;

БО. като има предвид, че 60% от районите на европейските речни басейни са транснационални, поради което ефективното трансгранично сътрудничество е от решаващо значение; като има предвид, че 20 европейски държави зависят от други държави за повече от 10% от водните си ресурси, като пет държави разчитат за повече от 75% от своите ресурси на реки, които идват от други държави[1]; като има предвид, че това сътрудничество следва да бъде засилено, за да бъдат взети предвид настоящи и бъдещи предизвикателства в областта на климата като суши и наводнения;

БП. като има предвид, че генералният секретар на Организацията на обединените нации Антонио Гутереш назначи специален пратеник по въпросите на водите с цел да се засилят международното сътрудничество и полезните взаимодействия между международните процеси в областта на водите;

БР. като има предвид, че достъпът до чиста вода и устойчивата и издръжлива инфраструктурата за санитарни условия са ключови компоненти на подхода „Едно здраве“, като се признава

---

[1] Доклад № 07/2024 на ЕАОС.

взаимовръзката между здравето на хората и замърсяването на водите;

БС. като има предвид, че сътрудничеството в областта на водите отвъд границите на държавите и секторите носи множество ползи, включително повишаване на продоволствената сигурност, поддържане на добро състояние на различните видове поминък и на екосистемите, подпомагане на предприемането на мерки във връзка с устойчивостта спрямо изменението на климата, реализирането на принос за намаляване на риска от бедствия, осигуряване на енергия от възобновяеми източници, подпомагане на градовете и промишлеността и насърчаване на регионалната интеграция и мира;

БТ. като има предвид, че геополитическите тенденции показват, че ЕС трябва да бъде готов да устои на предизвикателствата, които надхвърлят сферата на околната среда; като има предвид, че заплахите, които не са свързани с околната среда, например инцидентите с повредените кабели в Балтийско море в последно време, изпращат на ЕС ясно послание, че укрепването на трансграничното сътрудничество е от ключово значение за предприемането на мерки за постигането на целите, свързани с околната среда и сигурността;

БУ. като има предвид, че около 41 000 километра вътрешни водни пътища преминават през 25 от държавите членки; като има предвид, че вътрешните водни пътища, които разчитат на наличието на водни ресурси, изпълняват решаваща роля за оптимизирането на водоснабдяването и смекчаването на въздействието на сушите и наводненията, както и за подпомагане на икономическите дейности и развитието на регионите;

БФ. като има предвид, че нарастващият недостиг на вода, неравенствата в достъпа до вода и външните сътресения във водния сектор засилиха взаимозависимостите, като увеличиха конкуренцията за вода и доведоха до сложни икономически последици;

Общи забележки

1. приветства и подкрепя съобщението на председателя Фон дер Лайен в политическите насоки за следващата Европейска комисия за периода 2024—2029 г. относно представянето на Европейска стратегия за устойчивост на водните ресурси, съдържащи мерки по въпроси като ефикасно използване на водните ресурси, замърсяване и рискове, свързани с водните ресурси, както и признаване на факта, че водата е ресурс от първа необходимост, чийто недостиг се задълбочава поради въздействието на изменението на климата и нарастването на търсенето;

2. счита, че при прилагането на законодателството следва да се вземе предвид икономическата конкурентоспособност в съответствие с Компаса за конкурентоспособността; призовава за прилагане на законодателството на ЕС в областта на околната среда с цел изграждане на устойчива и конкурентоспособна Европа, смекчаване на изменението на климата и адаптиране към него, спиране на загубата на биологично разнообразие, предотвратяване на замърсяването, гарантиране на продоволствената сигурност, ограничаване на използването на ресурси и отпадъците, и стремеж към ефективно използване на ресурсите, включително водата, като се вземат предвид принципите на предпазливост, контрол при източника и „замърсителят плаща“; подчертава факта, че наличието на вода оказва влияние върху количеството, качеството, разнообразието и сезонната наличност на храни, които могат да се произвеждат;

3. призовава ЕС да включи ангажиментите си към диалога от Баку на COP29 на тема „Водата за действия в областта на климата“ и Конференцията на ООН от 2023 г. относно водните ресурси в международното измерение на стратегията;

4. подчертава спешната необходимост от подобряване на устойчивостта и управлението на водните ресурси, за да се осигури устойчиво снабдяване с прясна вода за хората, икономиката и околната среда; изтъква, че Европейската стратегия за устойчивост на водните ресурси следва да се разработи в координация с Европейския пакт за океаните, като се гарантира използването на сближаващ и интегриран подход за управлението на сладководните и океанските ресурси, предприемат се мерки по отношение на взаимосвързаните предизвикателства, повишава се конкурентоспособността и се насърчават устойчиви практики за управление на водните ресурси във вътрешните водни обекти и в морската среда, като същевременно се гарантира цялостен подход „от извора до океана“;

5. настоятелно изтъква необходимостта от всеобхватна и цялостна Европейска стратегия за устойчивост на водните ресурси, която да интегрира аспектите на качеството, количеството, сигурността, инфраструктурата, технологиите и управлението на водите, и да включва като основен елемент възстановяването на водния кръговрат, тъй като той е в основата на икономическите дейности, осигурява наличието на ресурси и допринася за регулиране на климата;

6. подчертава значението на водоснабдяването, по-специално с питейна вода, както и сигурността на водоснабдяването; посочва, че във всички проекти за възстановяване на околната среда следва да се вземат предвид аспектите на сигурността на водните ресурси, като се дава приоритет на решения, които не само предоставят ползи за околната среда, но и гарантират

снабдяването и ефективното управление на водните ресурси; освен това подчертава, че мерките за екологично възстановяване следва да се осъществяват във взаимодействие с развитието на потенциала на ЕС по отношение на енергията от възобновяеми източници и не следва да засягат общата енергийна устойчивост;

7. препоръчва в стратегията да бъдат включени езерата и други зависими от сладководни обекти местообитания, заедно с реките, преходните и подпочвените води, като основни елементи в рамките на усилията на ЕС за постигане на устойчивост на водните ресурси;

8. подчертава спешната необходимост да се усъвършенстват системите за предупреждение при криза по отношение на инциденти с тежка вода, както и да се подобрят превантивните мерки;

9. призовава Комисията да представи европейски план за адаптиране към изменението на климата, включително конкретни законодателни предложения и действия, по-специално по отношение на устойчивостта на инфраструктурата, управлението на водите и природосъобразните решения, като същевременно даде приоритет на защитата на уязвимите общности, за да стане ЕС по-устойчив и да служи за пример;

10. отново подчертава, че достъпът до чиста и безопасна питейна вода и добри санитарни условия е право на човека; подчертава, че това право трябва да бъде гарантирано недвусмислено, като всички хора имат достъп до водоснабдителни услуги на достъпни цени и с добро качество, включително жителите на островите и най-отдалечените региони;

11. подчертава, че на никого не трябва да бъде отказван достъп до вода от водопреносна мрежа, предназначена за консумация от човека, било то на публични места или и в частни учреждения;

12. отбелязва, че за промишлените дейности и селскостопанското производство е необходима вода за производството на крайните им продукти или за поддържането на производствените дейности, като количеството използвана вода варира в зависимост от вида дейност; изтъква факта, че за да се гарантира европейската конкурентоспособност и стратегическа автономност е необходимо да бъде изградено общество, което използва водните ресурси по интелигентен начин и в което технологиите и данните се използват за укрепване на кръгова икономика, в която се насърчават устойчивите практики с ефикасно използване на водните ресурси; призовава всички имащи отношение участници да ускорят прехода към ефикасна от гледна точка на водните ресурси кръгова промишленост и селско стопанство чрез насърчаване на и инвестиране в новаторски решения, включително цифрови инструменти и

технологии, възстановяване на ресурси, повторно използване на водите, производство на енергия от възобновяеми източници, инфраструктура, природосъобразни решения и приобщаващи механизми за управление;

13. настоятелно призовава Комисията да включи и интегрира измерението, свързано с водите, във вътрешните и външните политики на ЕС чрез междусекторен подход, за да се гарантира, че стабилността, устойчивостта и сигурността по отношение на водите е вградена в структурата на европейските политики; призовава Комисията по-специално да извършва свързана с водните ресурси оценка на всяка регулаторна мярка, включително във връзка с енергетиката, като част от оценката на социално-икономическото въздействие и въздействието върху околната среда; подчертава, че оценката на начина, по който всяка политика на ЕС, както и всички финансирани от ЕС проекти и инфраструктура, могат да окажат въздействие върху водните ресурси по отношение на количеството, качеството и достъпността, би гарантирала, че устойчивостта на водните ресурси е крайъгълен камък при формулирането и прилагането на политиките, като по този начин парадигмата се измества от третирането на водата като безкраен ресурс към признаването на присъщата ѝ стойност за човечеството и за екологичния и социално-икономическия пейзаж на ЕС и неговата конкурентоспособност;

Ефективност по отношение на водите

14. подчертава, че ефикасното използване на водните ресурси е от основно значение за съхранението на водните ресурси в ЕС и че водната ефективност следва да бъде ключова цел за ЕС; във връзка с това призовава за значително намаляване на търсенето на вода, включително чрез предприемане на мерки за справяне с прекомерните равнища на течове, инвестиране в научни изследвания и иновативни решения, модернизиране на промишлените и производствените процеси, усъвършенстване на инфраструктурата в областта на водите, устойчиво управление на водните ресурси и върховото потребление, приоритизиране на използването и гарантиране, че повишената ефикасност на използване на водните ресурси води до понижаване на потреблението на прясна вода, както и до увеличаване на наличността на вода в районите с недостиг на вода на местно и регионално равнище; счита, че следва да се даде приоритет на районите, засегнати от продължителна суша и опустиняване;

15. призовава за законодателна рамка, определяща секторни цели за ефикасно използване на водните ресурси и водочерпене на равнище басейн, въз основа на актуални оценки на наличието на вода и климатичните рискове, включително подход за оценка на водните ресурси, който отчита екосистемните услуги и дългосрочната устойчивост, и обхващаща всички видове

използване на вода, включително промишлеността, енергетиката, селското стопанство, публичните институции и домакинствата; подчертава факта, че тези цели следва да бъдат амбициозни, но все пак адаптивни, като се вземат предвид конкретните обстоятелства и вече постигнатият напредък от всяка държава членка, за да се гарантира, че ще продължат усилията за повишаване на ефикасността във всички региони; подчертава значението на ефективните и единни практики за събиране на данни във всички държави членки и във всички сектори, включително чрез използването на иновативни технологии, както и на звена за събиране на данни в реално време с цел да се осигури по-голяма прозрачност относно потреблението на вода; подчертава необходимостта от извършване на подходяща оценка на въздействието върху околната среда и социално-икономическото въздействие на използването на водните ресурси; подчертава, че стратегическото значение на производството на храни не трябва да бъде изложено на риск; подчертава, че науката, изследванията и технологиите са важни за ефективното използване на водните ресурси и използването на водите като цяло, както и за кръговата икономика в това отношение; призовава за създаването и насърчаването на нови интелигентни и високоефективни напоителни системи, задържане на дъждовната вода и вода от повторно използване, както и системи за напояване, използващи ефикасно водните ресурси;

16. отново подчертава необходимостта да се разработи обща методика на ЕС за определяне на цели в областта на ефикасното използване на водните ресурси и водочерпенето, за да се гарантира устойчивото използване на наличните възобновяеми водни ресурси в рамките на интегрирана рамка за управление на водните ресурси, която надлежно отчита течовете извън границите на сектора на водите чрез връзката „вода-енергия-храна-екосистеми“, като по този начин предоставя възможност на лицата, участващи във вземането на решения, и на икономическите субекти да планират необходимите инвестиции, за да гарантират сигурност на водоснабдяването по все по-устойчив начин, като същевременно надлежно отчитат особеностите на съответните водни обекти;

17. призовава за тясно сътрудничество в областта на интегрираното планиране на енергийните и водните ресурси и свързаните с тях технологии във всички сектори на национално, регионално и местно равнище, включително между всички заинтересовани лица, за да се установят механизми за гарантиране на съгласуваност в политиките в областта на водите и енергетиката;

18. призовава Комисията да представи цялостна политика за устойчиво управление на водите за промишлеността, основаваща се на намаляване, възстановяване, повторно използване и рециклиране, което да включва акцент върху използването на

технологии за ефикасно използване на водните ресурси и кръгови технологии, рециклиране на водите, стратегии за намаляване на замърсителите и насърчаване на системи със затворен цикъл;

19. припомня, че нарастващата заплаха от недостиг на вода застрашава бъдещето на сектори и проекти, които са от ключово значение за стремежа на Европа към конкурентоспособност, включително полупроводниците, центровете за данни, производството на водород от възобновяеми източници и на акумулаторни батерии за електрически автомобили; отбелязва, че тези отрасли все по-често ще бъдат подложени на натиск да намалят въздействието си върху околната среда и да подобрят ефективното използване на водните ресурси, включително прякото и непрякото използване на вода; призовава държавите членки да подкрепят отраслите с интензивно използване на вода при изготвянето на планове за водна ефективност, насочени към пестене, повторно използване и рециклиране на водата, предотвратяване на замърсяването на водите и прилагане на технологии за ефективно използване на водата; призовава Комисията да включи всеобхватни стратегии за управление на водите в съответните промишлени политики на ЕС и в специфичните за сектора пътища за преход, със специален акцент върху стратегическите водоемки сектори;

20. подчертава, че знанията, данните, изследванията и технологиите са от ключово значение за ефикасното използване на водните ресурси; призовава на държавите членки да се предостави подходяща финансова и техническа подкрепа за прилагането на мерки за ефикасно управление на водните ресурси, включително чрез използването на иновативни и съвременни технологии;

21. приветства препоръките от окончателния доклад относно Стратегическия диалог за бъдещето на селското стопанство в ЕС, в които се подчертава, че устойчивите селскостопански практики и новите бизнес модели трябва да бъдат разширени, за да се насърчи по-ефективното използване на природните ресурси, и по-специално водата;

22. призовава за преход към по-устойчив и конкурентоспособен селскостопански модел, подпомаган от прилагането на устойчиви практики и иновативни решения, с които се насърчава биологичното разнообразие, намалява се влагането на химически материали и се предоставя възможност за по-ефикасно управление на водните ресурси, включително природосъобразни решения, регенеративно управление, интелигентни технологии за прецизно напояване, цифрови системи за наблюдение, авангардни методи за пречистване и интелигентни водоразпределителни мрежи, оптимизиране на потреблението и предотвратяване на изчерпването на водния ресурс, и които спомагат за гарантиране на непрекъсната

производителност, като същевременно се дава възможност на селското стопанство да намали замърсяването, да използва ефективно пестициди и торове, да подобри кръговрата на водата, да засили подхранването на подземните води и да се адаптира към по-ниско потребление на вода; счита, че технологичните решения могат също така да включват мерки, които могат да увеличат абсорбцията, инфилтрацията и задържането на вода в селскостопанските системи, които са важни на фона на увеличаващите се случаи както на суша, така и на проливни дъждове;

23. посочва, че иновативните решения и практики за напояване могат да повишат водната ефективност в селското стопанство, като чрез тях се постигне икономическо предимство и същевременно се намали тежестта върху околната среда; отбелязва, че земеделските стопани като цяло не разполагат с достатъчно средства и стимули, за да придобиват яснота относно използването на вода от културите, действителните приложения на напояването, реакцията на реколтата от култури по отношение на различните практики за управление на водите, а оттам и текущите равнища на ефективност на водата в стопанствата; призовава Комисията и държавите членки да стимулират внедряването и да подкрепят поддържането на иновативни решения за напояване, като например капково напояване, за да се създадат условия за активно управление на водните равнища и ефективно използване на водните ресурси, както и да насърчават непрекъснатия обмен на знания, така че всички съответни заинтересовани страни да могат да споделят по-голяма отговорност по цялата верига на доставки на вода;

24. припомня, че използването на хранителни вещества като нитрати и фосфати е от съществено значение за производството на храни, тъй като тази дейност не би била възможна без използването им; препоръчва по-добро отчитане на цикъла на хранителните вещества в селскостопанското производство и използването на стойността в градските отпадъчни води; призовава за повече изследвания относно ефективното използване на хранителните вещества и разработването на технологии за възстановяване на хранителните вещества, за да се намали зависимостта на Съюза от внос на суровини; признава големия потенциал за възстановяване на хранителни вещества от водата и призовава държавите членки да подкрепят селскостопанския сектор по отношение на оптимизирането на потреблението му на хранителни вещества, включително чрез използване на ресурси (нитрати и фосфор), възстановени от пречиствателните станции за отпадъчни води; призовава Комисията да предложи интегриран план за действие за управление на хранителните вещества с цел предприемането на ефективни мерки в областта на загубата на ценни селскостопански суровини, рециклирането на хранителни вещества, замърсяването с хранителни вещества и

неефективността в кръговрата на хранителните вещества; призовава за правилно и безопасно оползотворяване на фосфора от органични източници и за стимулиране на инвестициите в неговото оползотворяване и в кръгово управление на хранителните вещества в съответствие с публикацията на Съвместния изследователски център на Комисията[1];

25. подчертава, че настоящата Директива за нитратите подлежи на преразглеждане, тъй като с остарелите разпоредби се насърчава използването на изкуствени торове, а не на органични оборски торове; призовава за спешен преглед на Директивата за нитратите преди края на тази година и за нейното преразглеждане, така че да се насърчи кръговото управление на хранителните вещества;

26. подчертава, в съответствие с окончателния доклад от стратегическия диалог относно бъдещето на селското стопанство на ЕС, необходимостта от подпомагане на прехода към регионално адаптирани сортове култури и семена и преминаването към различни култури, с намалени изисквания за вода и по-голяма устойчивост на суша, както и необходимостта да се подкрепи приемането на подходящи практики за управление на почвите; отчита необходимостта от по-силна подкрепа за научни изследвания и технологично развитие във връзка с развъждането на нови видове, така че да се осигури възможност за диверсифициране на производството и доставката на хранителни продукти и за подобряване на тяхното качество, като същевременно се повиши равнището на защита на човешкото здраве и околната среда; отбелязва потенциала на сортовете растения с по-голяма устойчивост на недостиг на вода и вредители, които биха могли да изиграят роля за намаляване на потреблението на вода и екологичния отпечатък на културите;

27. призовава да се осигури финансова и техническа подкрепа за земеделските стопани и селските общности, по-специално в райони с недостиг на вода, за да им се помогне да възприемат устойчиви практики за управление на земите, които подобряват качеството на почвите и водите, допринасят за биологичното разнообразие и смекчават последиците от изменението на климата; подчертава необходимостта да се обърне специално

---

[1] Съвместен изследователски център на Европейската комисия, Science for Policy Report (доклад „Наука в подкрепа на политиката“), Technical proposals for the safe use of processed manure above the threshold established for Nitrate Vulnerable Zones by the Nitrates Directive (91/676/EEC) (Технически предложения за безопасното използване на преработен оборски тор над прага, установен за уязвими по отношение на нитрати зони с Директивата за нитратите (Директива 91/676/ЕИО)), 2020 г.

внимание на регионите, които са особено уязвими по отношение на деградацията на почвите и недостига на вода;

28. признава значителните усилия, които полагат земеделските стопани за подобряване на качеството на водата, и подчертава необходимостта от подходяща времева рамка, която да позволи точна оценка на последиците от тези мерки;

29. посочва успеха на фокус групата на Европейското партньорство за иновации за селскостопанска производителност и устойчивост (EIP-AGRI) по въпросите на агро-лесовъдството и призовава за продължаване на обмена на знания, експертен опит и партньорско обучение чрез мрежата на ЕС за общата селскостопанска политика (ОСП);

30. отбелязва връзките между поглъщането на въглерод и наличието на вода и призовава за съгласуваност между стратегията за устойчивост на водните ресурси и схемите за въглеродно земеделие;

31. отново заявява, че Регламентът за повторното използване на водата има за цел да намали натиска върху водните обекти чрез определяне на разпоредби относно повторното използване на водата след подходящо пречистване, което удължава жизнения ѝ цикъл, като по този начин се опазват водните ресурси; подчертава обаче, че регулаторните, финансовите и технологичните пречки, включително икономическата конкурентоспособност на рециклираните отпадъчни води, планирането на управлението на риска и споделянето на отговорностите, допринасят за бавното навлизане на повторното използване на рециклирана вода за селското стопанство; призовава Комисията и държавите членки да приемат подкрепящи политики както на равнището на ЕС, така и на местно равнище, които да стимулират практиките за повторно използване на водата, като вземат предвид значението на адаптирането на изискванията за пречистване и качество на отпадъчните води към предвиденото потребление на водата; отбелязва, че пречистените отпадъчни води намират също така ценни приложения в различни промишлени процеси и градски условия, което допринася за намаляване на натиска върху сладководните ресурси и за опазване на питейната вода; поради това призовава Комисията да направи оценка на евентуалното разширяване на обхвата на Регламента за повторното използване на водата с цел установяване на равнището на ЕС на минимални стандарти за качество на водата за безопасно повторно използване на водата за промишлени и градски цели;

32. призовава Комисията и държавите членки да определят системи от регулаторни и финансови стимули за повторно използване на пречистени отпадъчни води във водоемките сектори и да предоставят специално финансиране за изграждането на

инфраструктура, свързваща пречиствателните станции за отпадъчни води и разпределителните мрежи за пречистена вода; настоятелно призовава за рационализиран подход в законодателството на ЕС за премахване на административните пречки и насърчаване на безопасното и ефективно рециклиране на водите във всички държави членки; призовава държавите членки да създадат национални планове за повторно използване и икономии на вода, за да стимулират междусекторното сътрудничество в управлението на водите;

33. отново заявява, че повторно използваната вода би могла да облекчи водочерпенето от реки, езера и подземни води за поливното селско стопанство; подчертава факта, че повторно използваната вода може да допринесе за поддържането на базовите потоци и минималните нива на водата по време на сухите периоди;

34. изтъква потенциала на сградния сектор за икономии на вода, например с помощта на интелигентни системи за отчитане на разпределението, ефективни системи за „сиви води“, повторно използване на битовите отпадъчни води или събиране на дъждовна вода; подчертава, че енергийните характеристики на сградите могат да бъдат подобрени чрез ефективно използване на водата, като се намаляват емисиите на парникови газове; призовава държавите членки и местните органи да стимулират характеристиките за икономии на вода в новите сгради; във връзка с това подчертава, че практиките за ефективно използване на водата следва да бъдат вземани предвид в градоустройственото планиране; подчертава факта, че събирането на дъждовна вода, както и ефективното използване и повторно използване на водата могат да подобрят адаптирането към изменението на климата в градовете;

35. призовава за преход в промишлеността, както и в енергийния и цифровия сектор, към оптимизирана ефективност на охлаждането и алтернативни методи за охлаждане, които зависят в по-малка степен от вода, за да се гарантират значителни икономии на вода в тези сектори;

36. посочва, че макар домакинствата да представляват 10% от общото потребление на вода в ЕС, са необходими и действия за подобряване на водната ефективност за битови нужди; отбелязва, че технологичните решения за икономия на вода са леснодостъпни и могат да намалят потреблението на вода в домакинствата, без да се застрашава комфортът или да се изискват големи инвестиции; призовава държавите членки да подкрепят потребителите при прехода към такива технологии и да повишават осведомеността на потребителите относно потреблението на вода и потенциалното повишаване на ефективността чрез включване на водната ефективност за битови

нужди в политиките в областта на водите, строителството и потребителите в целия ЕС;

37. отбелязва, че в някои държави членки има висок процент на течове от тръби, с което се увеличава общият дял на потреблението на вода за битови нужди; приветства разпоредбите на новата Директива за питейната вода по отношение на процента на течовете и текущата работа на Комисията за оценка на тези проценти и за определяне на прагови стойности, които ще стимулират действия в съответните държави членки; призовава държавите членки спешно да се справят с течовете във водоснабдителните мрежи и да прилагат изцяло изискванията за мониторинг и докладване на Директивата за питейната вода, за да може Комисията да определи прагова стойност за течовете до януари 2028 г.; подчертава необходимостта от модернизиране на устойчивите градски напоителни мрежи, от ограничаване на течовете и намаляване на техния воден отпечатък; призовава държавите членки редовно да информират обществеността относно ефикасността и ефективността на своето водоснабдяване;

38. посочва, че организациите от публичния сектор носят значителен неизползван потенциал за пестене на вода поради своя размер или характера си на публични организации; счита, че публичният сектор следва да действа като модел за подражание за други сектори;

39. призовава Комисията и държавите членки да насърчават програми за информация, обучение и консултации, и информационни кампании, които са леснодостъпни и безплатни, с цел повишаване на обществената осведоменост относно устойчивото управление на водните ресурси;

40. препоръчва аспектите, свързани с водната ефективност, като например намаляването на загубите на вода и повторното използване на водите, да бъдат включени в предстоящото преразглеждане на рамката за обществените поръчки;

Замърсяване на водите

41. подчертава факта, че съществуващата рамка на политиката на ЕС в областта на водите е разработена за справяне с ефективното управление на водните ресурси и опазването и възстановяването на сладководните и морските екосистеми, но неправилното ѝ прилагане и изпълнение, недостатъчното финансиране и липсата на подходящи анализи за разходите и ползите от мерките за изпълнение подкопават нейната ефективност;

42. призовава Комисията и държавите членки да изпълнят и приложат действащото законодателство, по-специално Рамковата директива за водите и нейните „дъщерни“ директиви

(Директивата за подземните води и Директивата относно стандартите за качество на околната среда), с особено внимание по отношение на засилването на механизмите за мониторинг и докладване, за да се гарантира, че всички държави членки последователно прилагат изискваните мерки за опазване на водите; припомня необходимостта от достатъчно финансиране за изпълнението на тези актове;

43. изтъква, че химическото замърсяване на повърхностните и подземните води представлява заплаха за водната среда, чиито последици включват остра и хронична токсичност във водните организми, натрупване на замърсители в екосистемата и загуба на местообитания и биологично разнообразие, както и за човешкото здраве;

44. призовава за установяване на всеобхватни стандарти за качество за целия ЕС за PFAS в подземните и повърхностните води; подчертава, че съответните актуализации на относимите директиви са от съществено значение за опазването на качеството на водите и постигането на добро химично състояние на водните обекти, както е предвидено в РДВ;

45. настоява, че основните видове употреба на PFAS в критични сектори, например за медицински изделия, фармацевтични продукти и продукти, необходими за двойния преход към неутрална по отношение на климата и цифрова икономика, не трябва да бъдат застрашени в контекста на предстоящите законодателни и незаконодателни предложения; призовава Комисията да предложи постепенното премахване на вечните химикали (PFAS) – като се започне със сектора на потребителските стоки – които се свързват с вредно въздействие върху човешкото здраве и околната среда, като тяхното използване се разрешава при липса на безопасни алтернативи; подчертава необходимостта да се увеличи размерът на инвестициите и да се ускорят научните изследвания и разработването на равностойни и безопасни алтернативи;

46. призовава Комисията да предложи актуализирани ограничения за PFAS в питейната вода, като вземе предвид най-новите научни познания;

47. подчертава неотложната необходимост от справяне със и ефективен мониторинг на замърсяването преди всичко при източника от фармацевтични продукти, бисфеноли, гени за антимикробна резистентност, устойчиви органични замърсители и други съществуващи и нововъзникващи замърсители, за да се постигне съответствие с амбицията на ЕС за нулево замърсяване и целта за постигане на добро химично състояние за всички водни обекти;

48. призовава Комисията да преодолее пропуските чрез засилено финансиране и прилагане на действащото законодателство и интегриране на принципите на кръговата икономика с цел смекчаване на замърсяването при източника и опазване на водните екосистеми за бъдещите поколения; подчертава факта, че резистентните на антибиотици бактерии и някои нововъзникващи замърсители все още не са разгледани в достатъчна степен, което налага допълнителни иновации и инвестиции; подчертава, че е необходимо всички сектори да прилагат устойчиви производствени процеси и кръгови практики, като активно предотвратяват навлизането на замърсители във водните системи;

49. припомня, че пластмасовите микрочастици могат да попаднат в източниците на питейна вода по редица начини: от повърхностен отток (напр. след дъжд) до отпадъчни води (както пречистени, така и непречистени), комбинацията от преливания на канализационните мрежи, промишлени отпадъчни води, разградени пластмасови отпадъци и атмосферни отлагания; призовава Комисията, в съответствие с изискванията на Директивата за питейната вода, да представи пълна оценка на риска от пластмасови микрочастици в питейната вода, като продължи да работи по надеждни и солидни методи за вземане на проби и анализ, за да се справи по подходящ начин с потенциалната заплаха от този нововъзникващ замърсител в източниците на вода, предназначени за консумация от човека;

50. подчертава необходимостта от подобряване на мониторинга и регулирането на замърсяването с пластмаси в сладководната и морската среда, като се обърне специално внимание на пластмасовите микрочастици и пластмасите за еднократна употреба; насърчава Комисията да направи оценка на действащите механизми за прилагане и да обмисли допълнителни мерки за опазване на качеството на водите;

51. призовава заинтересованите страни да разработят безопасни материали, предназначени за контакт с вода, да заменят BPA и други бисфеноли и да гарантират спазването на Регламент (ЕО) №1935/2004 относно материалите и предметите, предназначени за контакт с храни[1], и наскоро приетите разпоредби по отношение на употребата на BPA и други бисфеноли и бисфенолни производни (Регламент (ЕС) 2024/3190 на Комисията);

52. припомня, че преразгледаната Директива за пречистването на градските отпадъчни води, в сила от 1 януари 2025 г., налага

---

[1] Регламент (ЕО) № 1935/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 27 октомври 2004 г. относно материалите и предметите, предназначени за контакт с храни, и за отмяна на Директиви 80/590/ЕИО и 89/109/ЕИО (ОВ L 338, 13.11.2004 г., стр. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/1935/oj).

нови задължения по отношение на пречистването на водите, като изисква производителите на фармацевтични и козметични продукти да покриват най-малко 80% от разходите за отстраняване на микрозамърсителите от отпадъчните води с цел намаляване на вредните вещества в околната среда; отбелязва наличието на различни изчисления и оценки относно въздействието, което това би оказало върху фармацевтичния сектор и следователно върху наличността и финансовата достъпност на лекарствата, и поради това призовава Комисията да извърши нова и всеобхватна оценка на въздействието върху този сектор;

53. призовава за по-голяма подкрепа от ЕС за местните органи за модернизиране на пречиствателните станции за градски отпадъчни води и насърчаване на повторното използване на водата с цел привеждане в съответствие с амбицията на ЕС за нулево замърсяване, като се гарантира, че управлението на общинските отпадъчни води допринася ефективно за доброто химично и екологично състояние на водите;

54. призовава за засилен мониторинг на остатъчните вещества от пестициди във водните обекти и за прилагане на разпоредбите за прилагане на пестициди с цел смекчаване на тяхното въздействие върху качеството на водите; подчертава необходимостта от по-голямо финансиране за подпомагане на земеделските стопани при възприемането на практики за биологично земеделие с ниско потребление на суровини, които намаляват зависимостта от химически пестициди и торове, както и от предоставяне на подходящо обучение и независими консултантски услуги на земеделските стопани и на други оператори относно употребата, ефективността и токсичността на пестицидите, както и най-добри практики;

55. настоява за интегриране на принципите на кръговата икономика с цел намаляване на употребата на опасни химикали в промишлените процеси; подчертава необходимостта от допълнително финансиране в подкрепа на промишлеността при прехода към чисти технологии, които свеждат до минимум замърсяването на водите[1];

56. признава ролята на пречистените утайки като местен и кръгов източник на торове, който допринася за здравето на почвите, рециклирането на хранителни вещества и намаляването на зависимостта от синтетични торове; подчертава значението на предотвратяването на навлизането на PFAS, тежки метали, пластмасови микрочастици и други вредни вещества в

---

[1] Европейска агенция за околна среда, „Industrial pollutant releases to water in Europe“ (Изпускане на промишлени замърсители във водите в Европа), 30 май 2024 г., https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/industrial-pollutant-releases-to-water.

канализационните мрежи, за да се даде възможност за безопасно и устойчиво използване на висококачествени утайки от отпадъчни води в селското стопанство;

57. призовава Комисията да включи преглед на мерките в приложение към Европейската стратегия за устойчивост на водните ресурси с график за постигане на въпросните цели;

Адаптиране към изменението на климата: наводнения, суши, райони с недостиг на вода, готовност при бедствия

58. призовава за включването на устойчивостта спрямо изменението на климата във всички нови законодателни и незаконодателни актове на ЕС, за да се гарантира интегрирането на адаптирането към изменението на климата в секторните планове и мерките на политика, засягащи използването на водите и земята; във връзка с това подчертава необходимостта от повишена амбиция в областта на климата като част от борбата с изменението на климата, като същевременно настоятелно призовава държавите членки да гарантират, че всички мерки за адаптиране към изменението на климата, засягащи потреблението на вода, допринасят за подобряване на устойчивостта на водните ресурси в дългосрочен план; призовава Комисията при приемането на нови законодателни и незаконодателни предложения да вземе изцяло предвид географските и екологичните условия в държавите членки, както и специфичното положение на островите, най-отдалечените региони и други региони с висока уязвимост, като например районите, засегнати от опустиняване; призовава Комисията да представи пътна карта на действащите и текущите законодателни и незаконодателни мерки на политиката, включително цели и изисквания за мониторинг, засягащи използването на водите и земята;

59. подчертава необходимостта от специфични мерки за адаптиране към изменението на климата за средиземноморския регион, който е изправен пред уникални предизвикателства, като например продължителни суши и навлизане на солени води в сладководните ресурси;

60. подчертава специфичните предизвикателства, пред които са изправени островните райони поради недостига на питейна вода, и призовава за целенасочени мерки за опазване на островните водни ресурси, включително подобряване на инфраструктурата за събиране и съхранение на дъждовна вода, и прилагане на алтернативни източници на вода, като същевременно се подобрят системите за мониторинг и управление на водните ресурси; призовава държавите членки да вземат предвид в по-голяма степен планинските региони в националните планове за адаптиране, за да отговорят на специфичните предизвикателства, свързани с управлението на водите в планинските райони;

61. отново заявява, че решенията за смекчаване на последиците от изменението на климата и за адаптиране към тях не следва да бъдат за сметка на влошаването на състоянието на екосистемите и следва да се избягва увеличаването на търсенето на водо- и енергоемки дейности, като вместо това следва да дадат приоритет на ефективни с оглед на енергията и водата нововъведения и технологии като част от прехода към икономика с по-ефективно използване на ресурсите, без да се подкопава нейната производителност, като същевременно се гарантира равен достъп до вода за всички; посочва, че за да бъдат ефективни, решенията за смекчаване на последиците от изменението на климата и за адаптиране към тях следва да бъдат съобразени с националния контекст, като същевременно се повишават конкурентоспособността и производителността в краткосрочен и дългосрочен план; във връзка с това посочва възможностите за полезни взаимодействия с иновативното производство на енергия, като например фотоволтаици и биогаз, тъй като то също може да допринесе за увеличаване на доходите от селскостопанска дейност;

62. признава колко е важно да се запазят водни ресурси за природата, както и необходимостта да се поддържат в добро здраве сладководните екосистеми, за да функционира добре водният кръговрат, за човешките дейности и за смекчаването на въздействието на сушите и недостига на вода; подчертава, в контекста на възстановяването на сладководните екосистеми и естествените функции на реките, значението на премахването на „остарелите прегради“, а именно изкуствените прегради, които вече не изпълняват първоначалното си предназначение или вече не са необходими, винаги когато съществуват такива възможности, въз основа на настоящите познания и опит; призовава за създаване на конкретни програми за почистването и опазването на речните басейни, като се гарантира минимален поток и се намали натрупването на отпадъци и утайки, които могат да засегнат капацитета за съхранение и доставка на вода;

63. настоява, че тъй като последиците от изменението на климата стават все по-трайни, управлението на наводненията и сушите трябва изцяло да интегрира възникващите рискове, включително променящите се метеорологични модели, като например увеличените дъждове, водещи до излишък на вода; изразява убеждение, че комбинацията от мониторинг и събиране на данни, готовност, реакция при извънредни ситуации и реакцията за възстановяване при отчитане на принципа „изграждаме отново, но по-добре“[1], от една страна, и адаптиране на обществените и икономическите дейности, от друга страна, е от

---

[1] Служба на ООН за намаляване на риска от бедствия, *„Build Back Better in recovery, rehabilitation and reconstruction“* (По-добро повторно изграждане при възстановяване, рехабилитация и реконструкция), UNISDR, Женева, 2019 г.

съществено значение за намаляване на уязвимостта и повишаване на устойчивостта, особено с оглед на това, че количественият аспект на водата става по-осезаем; във връзка с това подчертава необходимостта от устойчиви на изменението на климата природосъобразни решения и инфраструктура, при чието развитие се взема предвид въздействието на екстремните климатични явления, за да се гарантира тяхната жизнеспособност при възникването на такива явления;

64. припомня, че през 2007 г. Рамковата директива за водите беше допълнена от Директива 2007/60/ЕО относно оценката и управлението на риска от наводнения, която има за цел да създаде рамка за намаляване на неблагоприятните последици от наводненията за човешкото здраве, околната среда, културното наследство и икономическата дейност; отбелязва, че взаимната съвместимост на двете директиви се постига чрез планове за управление на риска и планове за управление на наводненията в речните басейни като компоненти на интегрирана система за управление на водите, в която координацията е от решаващо значение; припомня, че предотвратяването на наводнения е тясно свързано с градските зелени пространства, стратегиите за опазване на почвите и инвестициите в отводнителни мрежи;

65. подчертава, че готовността за справяне с недостига на вода и сушите в ЕС може да бъде значително подобрена, като се има предвид, че в няколко държави членки не съществуват планове за управление на сушите[1]; призовава държавите членки, и когато е приложимо, компетентните регионални и местни органи, да разработят планове за управление на сушите, по-специално с цел да се гарантира снабдяването с питейна вода и производството на храни, и да се интегрират цифровизирани системи за мониторинг, контрол и ранно предупреждение, за да се подкрепят ефективни и основани на данни решения относно мерките за защита, реагиране и комуникация, с ясно определени области на отговорност; посочва необходимостта от въвеждане на разпоредби на равнището на ЕС по отношение на плановете за управление на сушите, подобни на тези относно плановете за управление на наводненията;

66. подчертава, с оглед на многобройните климатични явления, като например наводнения, суши и циклони, които засегнаха Европа, колко е важно ЕС да разполага със стабилен механизъм за реагиране на тези кризи, който включва системи за предупреждение и оказване на помощ на цивилното население;

---

1 Европейска комисия: Генерална дирекция „Околна среда“ и др., *„Stock-taking analysis and outlook of drought policies, planning and management in EU Member States – Final Report“* (Анализ за равносметка и перспективи по отношение на политиките, планирането и управлението във връзка със сушите в държавите — членки на ЕС — окончателен доклад), Служба за публикации на Европейския съюз, 2023 г.

подчертава, че цифровият мониторинг, подходящото публично оповестяване на съответните данни и системите за ранно предупреждение са от ключово значение за разработването на ефективни планове за управление на сушите и наводненията на равнището на държавите членки; освен това подчертава значението на пълноценното използване на наличните инструменти на ЕС, като например прогнозите за наводнения на Европейската система за информираност за наводнения и Глобалната система за информираност за наводнения, както и инструмента за глобален мониторинг на наводненията, като част от услугата за управление на извънредни ситуации на „Коперник“;

67. подчертава значението на Механизма за гражданска защита на Съюза (МГЗС) за подпомагане на държавите, засегнати от свързани с водата бедствия, като наводнения и суши; призовава за увеличаване на финансирането, за да може МГЗС да разполага с достатъчни и подобрени ресурси с цел повишаване на подготвеността и подобряване на изграждането на капацитет;

68. призовава Комисията и държавите членки да повишат готовността на гражданите в случай на свързани с водата бедствия или кризи; подчертава значението на информационните кампании и демонстрационните учения в образователните институции, публичните администрации и предприятията с цел изграждане на „култура на готовност“ сред гражданите;

69. призовава държавите членки систематично да обновяват и модернизират своята водна инфраструктура, включително инфраструктурата за питейна вода и канализация, както и инфраструктурата за регулиране на оттока на реките, и да инвестират в иновативни решения, основани на добри практики, за да повишат устойчивостта на водните системи спрямо изменението на климата, да гарантират стабилно снабдяване с питейна вода, да направят възможно ранното откриване на загуби и да намалят течовете на вода и отпадъчните води, като същевременно оптимизират системите за пренос и съхранение на водата; подчертава факта, че финансирането за иновативна водна инфраструктура е недостатъчно в сравнение с нуждите от инвестиции в целия ЕС; във връзка с това призовава за специално финансиране на национално, регионално или европейско равнище, за да се осигури подходящо финансиране за развитието, поддръжката и модернизирането на устойчива по отношение на водните ресурси инфраструктура, да се насърчат иновативни решения и технологии и да се гарантира дългосрочната устойчивост на тази водна инфраструктура;

70. изразява съжаление, че въпреки заплахата, която опустиняването представлява за качеството и наличността на водата, плодородието на почвите и производството на храни, и въпреки факта, че 13 държави членки твърдят, че са засегнати от

опустиняването в рамките на Конвенцията на ООН за борба с опустиняването, Комисията не предприема ефективни и ефикасни мерки за справяне с него; поради това настоятелно призовава Комисията, в съответствие със заключенията на Съвета от 14 октомври 2024 г. относно опустиняването, деградацията на земите и сушата, да представи интегриран план за действие за целия ЕС за борба с опустиняването, деградацията на земите и сушата, с цел до 2030 г. в ЕС да се постигне устойчивост на суши и неутралност по отношение на деградацията на земята въз основа на пълна оценка на въздействието;

71. настоява селскостопанският сектор да продължава да бъде подпомаган при въвеждането на нови технологии за намаляване на търсенето на вода, като в същото време се увеличава достъпът до вода, включително чрез подпомагане на задържането на вода и попълването на запасите от подземни води; призовава да се осигури достъп до резултатите от научните изследвания, например относно обезсоляването на морска вода, и да се улесни внедряването на иновативни решения за обезсоляване; призовава държавите членки да създадат естествени водни запаси въз основа на актуални оценки на климатичните рискове, за да защитят критичните водни запаси и техните водосборни басейни, и като вземат предвид въздействието върху околната среда и социално-икономическото въздействие от разработването на такива запаси; посочва, че подобни естествени водни запаси биха допълнили изискването на Рамковата директива за водите към държавите членки да определят водните обекти, използвани за черпене на питейна вода, като гарантират, че те отговарят на целите, определени в член 4 от РДВ и Директивата за питейната вода, и биха гарантирали необходимото им опазване; отбелязва, че такива естествени водни запаси вече съществуват под различни форми в различните държави членки; подчертава, че следва да се предостави помощ на държавите членки или местните и регионалните органи на управление, за да им се помогне да разработят естествени водни резерви;

72. отбелязва потенциала на инфраструктурата за задържане на вода като пример за системи за генериране на вода, създадени чрез използване на най-добрите налични икономически ефективни техники с най-ниско въздействие върху околната среда, включително посредством повторно използване на отпадъчни води или събиране на дъждовна вода, за да се намалят рисковете от суши и наводнения, да се повиши сигурността на водните ресурси и да се насърчат кръговостта, рециклирането и повторното използване на водата; счита, че съоръженията за задържане на вода могат да бъдат полезни инструменти, при условие че са разрешени от местните или националните органи при ясни условия, включително капацитета на местните подземни води да поддържат такива дейности и необходимостта земеделските стопани, които имат достъп до водните ресурси, да

адаптират своите практики към по-устойчивите практики, по-специално по отношение на нуждите от вода и качеството на водата; призовава Комисията да използва наличните си инструменти, включително финансова подкрепа, за да рационализира този подход сред държавите членки;

73. изразява съжаление относно незаконното или умишлено водочерпене, което може да причини значителни щети на водните обекти; призовава да се приложат строги възпиращи мерки, включително чрез наказателното право, за опазване на екологичното състояние или екологичния потенциал на повърхностните водни обекти или на количественото състояние на подземните водни обекти; отбелязва, че е необходима допълнителна подкрепа за обучение и трансфер на знания за националните служители, следящи прилагането;

74. отбелязва важната междусекторна роля на природосъобразните решения за справяне с предизвикателствата на тройната планетарна криза и възстановяване на естествения воден цикъл; призовава Комисията и държавите членки, като вземат предвид въздействието върху околната среда и социално-икономическото въздействие, да дадат приоритет на внедряването на природосъобразни решения за устойчивост на водните ресурси в своите политически действия и препоръки, като например възстановяване на влагата във влажните зони и торфищата с цел увеличаване на наличието на подпочвени води и влагата в околната почва, възстановяване и защита на заливните тераси, мерки за естествено задържане на вода, рекултивация като бариера срещу наводнения и съхранение на дъждовна вода, за да се увеличи наличността на вода, да се смекчат рисковете, свързани с климата, и да се подкрепи дългосрочната устойчивост на общностите, предприятията и производството на храни; подчертава, че в допълнение към природосъобразните решения продължават да са необходими допълнителни инвестиции в инженерни решения, за да се гарантира успешно адаптиране към изменението на климата и устойчивост на водните ресурси в дългосрочен план;

Финансиране и ценообразуване

75. посочва, че природосъобразните решения и мерките за естествено задържане на вода имат потенциала да възстановят нивата на подземните води и да подкрепят екологичните потоци, като същевременно намаляват свързаните с водата рискове от недостиг на вода, наводнения и суши; отбелязва, че при управлението на наводненията природосъобразните решения обикновено не могат да заменят съществуващите решения и може да не са ефективни за най-екстремните събития; посочва обаче, че природосъобразните решения могат да повишат ефективността и експлоатационния живот на „сивата“ инфраструктура чрез увеличаване на капацитета за абсорбиране

на вода, намаляване на скоростта на водата и регулиране на пиковите потоци; във връзка с това отново заявява, че ефективността на природосъобразните решения е специфична за контекста и трябва да бъде адаптирана към местната ситуация; подчертава в тази връзка, че не съществува универсално решение;

76. подчертава необходимостта от предоставяне на финансова подкрепа за иновативни методи и решения, като същевременно се отчитат надлежно публично-частните партньорства;

77. подчертава, в контекста на адаптирането към изменението на климата, значението на здравите почви за гарантиране на сигурността и кръговостта на водните ресурси; подчертава, че естественото задържане на водата в почвите трябва да се подобри чрез мерки за подобряване на здравето на почвите, свеждане до минимум на загубите на въглерод, както и действия на равнището на водния обект, като например стабилизиране на речните брегове, включително чрез повторно натурализиране, и възстановяване на капацитета за задържане на водоносните хоризонти;

78. отбелязва, че старателно разработените мерки за управление на горите могат да подобрят здравето на речните басейни, да регулират водния поток и да намалят стреса от засушаване и наводнения предвид съществената роля на дърветата и горите за регулирането на водния цикъл чрез тяхната способност да пречистват водата, да повишават наличността на водни ресурси и да подобряват задържането на влага в почвата; предлага това да бъде надлежно взето предвид, когато Комисията, в сътрудничество с държавите членки, разработва цели на Съюза за устойчивост при бедствия, както и за разработването и усъвършенстването на управлението на риска от бедствия и планирането на действия при извънредни ситуации; във връзка с това подчертава необходимостта от повече научни изследвания, събиране на данни, иновации и финансиране в подкрепа на лицата, които стопанисват земи, за предотвратяване на въздействието на стресовите фактори в околната среда като суша, наводнения и намаляваща функция на водосборните басейни;

79. признава, че градските райони са все по-уязвими по отношение на свързаните с водата климатични рискове като наводнения, недостиг на вода и топлинен стрес; призовава за интегриране на планирането на устойчивостта на градските води в стратегиите за адаптиране към изменението на климата, включително инвестиции в зелени покриви, пропусклива инфраструктура, събиране на дъждовна вода и системи за задържане на дъждовна вода, както и мерки, насочени към увеличаване на зелените и сините пространства в градските райони, с цел смекчаване на въздействието на екстремните метеорологични явления и

намаляване на рисковете за човешкия живот и имущество; освен това призовава за поддържане и възстановяване на достъпа до градските водни пътища в градовете;

80. подчертава, че Европейската стратегия за устойчивост на водните ресурси следва да гарантира подходящо финансиране от публични и частни източници, за да се подкрепи модернизирането, усъвършенстването, адаптирането и поддръжката на една устойчива водна инфраструктура, устойчиво управление на водите, събиране на данни, научни изследвания, ефективен мониторинг, цифровизация, повишаване на квалификацията, природосъобразни решения, разработването и внедряването на технологии за ефективно използване на водата, както и да се гарантира екологична и социално-икономическа устойчивост в съответствие с целите, определени от новия „Компас за конкурентоспособността на ЕС“;

81. призовава Комисията да създаде отделен и специален фонд за устойчивост на водните ресурси в рамките на предстоящата МФР; счита, че също така следва да се създадат специфични финансови механизми в рамките на Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд за подпомагане на интелигентни по отношение на водата технологии и инвестиции в областта на водите; изразява твърдо убеждение, че междувременно водата следва да бъде приоритет в съществуващите рамки за финансиране, включително Кохезионния фонд; подчертава, че механизмите на ЕС за финансиране трябва да включват съображения за социална справедливост и достъпност, по-специално в контекста на предоставянето на водни услуги на населението, като гарантират подкрепа за държавите членки и гражданите с по-големи финансови ограничения и специфични реалности при изпълнението на задълженията за управление на водите; подчертава колко е важно да се коригират съществуващото финансиране, субсидии и потоци от финансиране, свързани с управлението на водите и други свързани видове земеползване, като се премине от остарелите инженерни решения към иновативни, както и към природосъобразни решения или комбинация от двете;

82. призовава за целево финансиране чрез „Хоризонт Европа“ и EIP-AGRI за полеви изпитвания на водните съотношения на различните системи за отглеждане на култури; призовава за признаването на ролята на жените в политиките в областта на водите и за определянето на конкретно финансиране за насърчаване на техния достъп до селското стопанство;

83. припомня, че липсата на специално финансиране в областта на водите или на обвързващи цели за финансиране в рамките на настоящата МФР ограничава способността на ЕС да насочва целенасочени инвестиции към основни мерки за устойчивост на

водните ресурси, включително модернизиране на инфраструктурата, иновации, мерки за адаптиране към изменението на климата и прилагане на природосъобразни решения, а оттам и конкурентния му капацитет, тъй като липсата на воден баланс създава допълнителна тежест за икономиката на регионите; отбелязва, че най-отдалечените и планинските региони и острови в ЕС изпитват особени трудности при достъпа до финансиране или публично-частни партньорства в подкрепа на местните и регионалните инвестиции в управлението на водите и инфраструктурата;

84. подчертава важната роля на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) за финансирането по отношение на водните ресурси; подчертава факта, че ЕИБ инвестира активно във водния сектор и го подкрепя; подчертава, че ЕС следва да си сътрудничи с ЕИБ за обмен на най-добри практики и освен това призовава ЕИБ и другите финансови институции да укрепят ролята си във финансирането на иновативна и устойчива водна инфраструктура, подобрена инфраструктура за канализация и питейна вода, цифровизация, както и да подкрепят проекти, насочени към намаляване на риска от наводнения, предотвратяване на ерозията и съживяване на водните потоци, чрез улесняване на благоприятните условия за инвестиции в областта на водите;

85. настоятелно призовава Комисията да проучи и насърчи иновативни механизми за финансиране, включително плащания за екосистемни услуги и „зелени“ облигации, като същевременно гарантира регулаторна яснота и предпазни мерки за предотвратяване на нарушенията на пазара; призовава ЕИБ и други финансови институции да дадат приоритет на нисколихвените заеми и кредити за държавите членки и регионалните и местните органи, които предприемат широкомащабни проекти за възстановяване, със специални разпоредби за подкрепа на регионите в неравностойно икономическо положение;

86. изтъква значението на публично-частните партньорства като източник на финансиране за инвестиции в областта на водите; призовава Комисията да стимулира частните инвестиции във водния сектор чрез създаване на подкрепяща регулаторна рамка, която може да включва възможности за съфинансиране и публично-частни партньорства, за да се стимулират иновациите, да се подобри инфраструктурата и да се гарантират устойчиви решения за управление на водите във всички държави членки; въпреки това подчертава, че участието на частни инвестиции във водния сектор на ЕС не трябва да подкопава статута на водата като обществено благо и обществена услуга, и че дългосрочната устойчивост на сектора, както и принципите на достъпност, финансова достъпност и устойчивост трябва да се гарантират;

87. призовава държавите членки да приемат рамки за управление, които ясно да определят ролите и отговорностите на заинтересованите страни при планирането, финансирането и прилагането на природосъобразни решения; счита, че тези рамки следва да включват финансиране от различни източници, включително благотворителни вноски и партньорства в частния сектор, като същевременно се гарантира равен достъп до ресурси за малки по мащаб проекти, по-специално управлявани на местно или регионално равнище;

88. настоятелно призовава Европейската комисия и държавите членки да разгледат свързаните с водата въпроси в своите бюджети и да подобрят управлението в рамките на регионите при използването на фондовете на ЕС;

89. подчертава необходимостта от предоставяне на целенасочена финансова и техническа помощ на общините, за да се улесни спазването на законодателството в областта на водите;

90. насърчава държавите членки да ускорят издаването на разрешения за проекти за устойчива и иновативна водна инфраструктура, за да се даде възможност за бързото им изпълнение с оглед на неотложните предизвикателства;

91. отбелязва, че прилагането на принципа за възстановяване на разходите спрямо водните услуги, който предвижда, че всички потребители на вода участват ефективно и пропорционално във възстановяването на разходите за водни услуги, остава слабо или несъществуващо в няколко държави членки; призовава държавите членки и техните регионални органи да прилагат подходящи политики за ценообразуване на водата и да прилагат по-добре принципа за възстановяване на разходите както по отношение на разходите за околната среда, така и по отношение на разходите за ресурси, в съответствие с Рамковата директива за водите; призовава държавите членки да вземат предвид дългите инвестиционни цикли при прилагането на принципа за възстановяване на разходите и да гарантират наличието на достатъчно финансиране за необходимите (ре)инвестиции;

92. подчертава, че е важно да се гарантира, че ценообразуването на водата подкрепя дългосрочната сигурност на водните ресурси, като отразява икономическите, екологичните и ресурсните разходи за използването на водата; насърчава държавите членки и компетентните регионални и местни органи да гарантират, че ценообразуването на водата е икономически устойчиво, социално справедливо и насърчава ефективното използване на водата, както и че отразява наличието на вода в различните държави членки и региони, особено в регионите с недостиг на вода, като същевременно се гарантира финансова достъпност за домакинствата и малките предприятия; призовава държавите членки и компетентните регионални и местни органи да

осигурят прозрачни цени на водата и да повишат осведомеността относно стойността на водните услуги;

93. посочва, че компетентните национални органи по водите ще играят централна роля в прилагането на нови планове за управление и опазване на водите на равнището на държавите членки; поради това призовава държавите членки да увеличат финансово и технически капацитета на тези компетентни органи, за да играят те по-значима роля в създаването на възможности и предоставянето на консултации в областта на устойчивото и ориентирано към бъдещето управление на водите и инфраструктурата за съхранение на вода; счита, че средствата на ЕС, като например Фонда за справедлив преход, следва да се използват за допълнително подпомагане на държавите членки и агенциите по водите при изпълнението;

Цифровизация, сигурност и технологични иновации

94. подчертава потенциала и необходимостта от цифровизацията и изкуствения интелект за подобряване на управлението и мониторинга на водните обекти, както и при докладването и гарантирането на съпоставимостта на данните, отразяващи различните географски условия на потоците;

95. призовава Комисията, държавите членки и доставчиците на вода да включат прозрачността и цифровизацията като основни принципи при управлението на водите и да засилят използването на данни от управлението и измерването с цел засилване на мониторинга, оценяването, отчетността и вземането на решения, като същевременно се оптимизират и опростят задълженията за докладване; призовава за цифровизирани водни технологии, за да се даде възможност за основано на извадки дистанционно наблюдение и докладване в реално време за качеството на водата, течовете, използването и ресурсите; призовава за подобряване на ефективността при използването на публични средства и държавните разходи, предназначени за тази сфера; признава, че широкото внедряване на иновативни цифрови технологии трябва да бъде придружено от обучение за придобиване на цифрови умения;

96. подчертава необходимостта от насърчаване на цифровизацията и ориентираните към данните решения при изграждането на интелигентно по отношение на водата общество; подчертава необходимостта от разработване на цифрови решения за наблюдение на потреблението на вода и оптимизиране на използването на водните ресурси във всички сектори; призовава Комисията, в сътрудничество с държавите членки, да предостави финансова подкрепа за прилагането на интелигентни системи за управление на водите, като се съсредоточи върху нуждите на малките и средните предприятия (МСП);

97. посочва, че водните системи, включително системите за пречистване и разпределение на водата, се считат за една от критичните инфраструктури и стълбовете на сигурността за всяка нация и следователно са от ключово значение за стратегическата автономност на ЕС и изискват повишена защита и способност на комуналните услуги да откриват, реагират и да се възстановяват от физически и кибернетични заплахи и атаки; отбелязва, че по-високото равнище на цифровизация е свързано с уязвимости; посочва, че в случай на заплаха или атака операторите на водоснабдителната система могат да загубят способността си да контролират потока и качеството на водата или да загубят способността си да проследяват истинското състояние на водната система; настоява, че оценките на уязвимостта и планът за реагиране при извънредни ситуации следва да бъдат неразделна част от системата за управление на водите във всяка държава членка; призовава да се насърчава обменът на информация във връзка със заплахите за киберсигурността и процедурите за обмен на най-добри практики между операторите, както и да се създаде култура на киберсигурност чрез технически мерки за сигурност, изграждане на компетентност и създаване на осведоменост и комуникация; обръща внимание на мерките и разпоредбите в Директивата МИС 2 и Директивата относно устойчивостта на критичните субекти, които биха могли да спомогнат за смекчаване на възникващите рискове за сигурността; призовава Комисията да поеме водеща роля в укрепването на форматите за координация на равнището на ЕС и да предложи ефективни инструменти в предстоящата Стратегия на Съюза за готовност с цел да се гарантира навременна готовност за справяне с екологичните и неекологичните рискове за водните обекти, които застрашават цялостната сигурност на ЕС;

98. призовава Комисията и държавите членки да увеличат участието на жените в решенията относно устойчивостта на водните ресурси; призовава за приемането на методически подход, който ефективно отчита нуждите, свързани с пола, при изпълнението на проекти за водоснабдяване, чрез прилагане на мониторинг, докладване и проследяване, които използват инструменти и показатели с разбивка по пол;

99. отбелязва, че подобряването на качеството и на анализа на данните е от ключово значение за основаното на факти вземане на решения и за бързото идентифициране на малки промени в качеството на водите, които биха могли да представляват заплаха за водните обекти, заедно с оценката на най-добрите практики и определянето на най-разходоефективните и въздействащи мерки;

100. подчертава, че са необходими подобрени, надеждни и оперативно съвместими данни относно водоснабдяването, търсенето, разпределението, достъпността и използването и че е

необходимо да се установят центрове за данни; настоятелно призовава Комисията и държавите членки да засилят събирането на данни и да подобрят оперативната съвместимост на данните на всички равнища, за да подкрепят изпълнението на действащото законодателство в областта на водите, както и да улеснят кръговата икономика и стратегиите за интелигентна по отношение на водата промишлена симбиоза; подчертава факта, че данните и ИИ биха могли да се използват за моделиране на потреблението на вода и енергия, както и на капацитета за повторно използване и рециклиране;

101. призовава Комисията да признае в по-голяма степен основната роля на водния сектор за укрепване на конкурентоспособността на ЕС чрез насърчаване на научните изследвания и иновациите и насърчаване на предприемачеството и талантите; във връзка с това подчертава значението на увеличаването на иновациите в сектора на водите; посочва, че Европейският център за иновации за промишлена трансформация и емисии, създаден като част от Директива 2010/75/ЕС, би могъл да играе роля в това отношение, тъй като оценява екологичните показатели на промишлените технологии и събира информация относно иновативните промишлени екологични техники; освен това посочва съществуващите партньорства като партньорството Water4All — програма за финансиране на научни изследвания;

102. счита, че е необходимо да се изградят и насърчат платформи с участието на множество заинтересовани страни за насърчаване на внедряването на иновациите на всички равнища — местно и национално; препоръчва тези платформи да включват широк кръг от участници — публичния и частния сектор, и сдружения на гражданското общество — за изграждане на коалиция от партньори за постигане на промяна; подкрепя насърчаването на обмена на знания за това как цифровите технологии в областта на водите могат да подпомогнат прилагането на съществуващото законодателство на ЕС в областта на водите, както и изграждането на капацитет на местно, регионално и национално равнище; призовава Комисията и държавите членки да разширят цифровите умения и програмите за научноизследователска и развойна дейност (НИРД), насочени към водите, включително чрез сътрудничество с университети, научноизследователски центрове и МСП;

103. признава ключовата роля на центровете за данни в цифровата икономика; отбелязва със загриженост, че бързото разширяване на технологията би могло да доведе до експоненциално увеличаване на търсенето от страна ИИ на водни ресурси, свързани с неговата дейност, което би могло да подкопае ползите за околната среда, които ИИ обещава да донесе, като например оптимизирането на ресурсите и намаляването на въглеродните емисии, и подчертава необходимостта от интегриране на мерки за водна ефективност в неговото проектиране и експлоатация;

настоятелно призовава Комисията в своята Европейска стратегия за устойчивост на водните ресурси да разгледа използването на водни ресурси от информационните и комуникационните технологии (ИКТ), и особено от ИИ и центровете за данни, по-специално като насърчи центровете за данни да използват повторно пречистената вода и като стимулира проектирането на по-ефективни интегрални схеми и компоненти, за да се намали необходимостта от охлаждане; препоръчва на държавите членки да дадат приоритет на стратегиите за устойчивост на водните ресурси, които са насочени към специфичните предизвикателства, породени от центровете за данни, за да се гарантира устойчивостта както на програмите в областта на цифровите технологии, така и на програмите в областта на околната среда;

104. припомня, че обезсоляването на морска вода е процес на отстраняване на солта от морска или бракична вода, за да може тя да се използва като „годна за употреба“ за редица цели, включително за пиене, и че поради това тя е важно технологично решение за поминъка на хората; отбелязва, че в същото време обезсоляването е енергоемък процес и в идеалния случай следва да се извършва чрез използване на енергия от възобновяеми източници, когато това е възможно, за да се сведе до минимум въздействието върху околната среда; отново заявява, че обезсоляването води до страничен продукт — солна вода (концентриран солен разтвор), който трябва да бъде правилно обезвреден, за да се избегнат неблагоприятни въздействия върху морската среда; поради това счита, че обезсоляването, основано на обратна осмоза или топлинни технологии, следва да се прилага, ако не са налични други по-устойчиви от екологична гледна точка варианти или не могат да бъдат приложени, особено в отдалечените райони и островите; подчертава в тази връзка текущата работа по нови технологични решения, като например микробни клетки за обезсоляване, предлагащи екологично устойчива и иновативна алтернатива на традиционните методи за обезсоляване, по-специално за осигуряване на чиста вода и пречистване на отпадъчните води на малки, изолирани места без електричество;

105. подчертава необходимостта от увеличаване на финансирането и НИРД в областта на технологии като иновативните техники за обезсоляване, за да се повиши ефективността, устойчивостта и разрастването на тези технологии; призовава за проучване на възможностите за използване на такива технологии в селското стопанство с цел диверсифициране на водоснабдителните точки и следователно намаляване на уязвимостта на сектора спрямо недостига на вода;

106. отбелязва, че през последното десетилетие имаше много научни пробиви за по-интелигентно и по-кръгово пречистване на водата, като тези решения предлагат възможности за използване на

цифрови решения, изкуствен интелект и дистанционно наблюдение за по-ефективно използване на водата и чрез повторно използване на пречистените отпадъчни води за напояване и възстановяване на енергия и хранителни вещества от отпадъчните води;

107. призовава Комисията и държавите членки да преодолеят регулаторните пречки в рамките на единния пазар, за да улеснят разработването, разрастването и пускането на пазара на иновативни биотехнологични и биопроизводствени решения, както и насърчаването на по-чисто производство и кръговост;

108. призовава за финансиране, разработване и разрешаване на иновативни решения за растителна защита и наторяване, включително агенти за биологичен контрол и активни вещества с по-слабо въздействие върху околната среда, които са необходими за справедливия преход към по-устойчиви селскостопански системи;

109. призовава за създаване на конкретни програми за почистването и опазването на речните басейни, като се гарантира подходящ поток и се намали натрупването на отпадъци и утайки, които могат да засегнат капацитета за съхранение и доставка на вода;

Трансгранично и международно сътрудничество

110. подчертава необходимостта от всеобхватна Европейската стратегия за устойчивост на водните ресурси, която да насърчава трансграничното сътрудничество, по-уеднаквеното събиране на данни и докладване, обмена на най-добри практики между местните, регионалните и националните участници, като гарантира устойчиво управление на водите и справедливо разпределение на ресурсите между държавите членки и предотвратява прехвърлянето на предизвикателства, свързани с водата, като недостиг и риск от наводнения, на други държави членки;

111. изтъква, че изменението на климата представлява сериозна заплаха за водните ресурси и водните екосистеми; отбелязва, че наводненията и недостигът на вода застрашават продоволствената сигурност и сигурността на водните ресурси, както и здравето на населението като цяло, като в крайна сметка засягат социалното сближаване и стабилността; признава, че устойчивостта на водните ресурси е от решаващо значение за предотвратяването на настоящите и бъдещите здравни, продоволствени, енергийни и засягащи сигурността кризи и справянето с тях; подчертава, че устойчивостта на водните ресурси насърчава трансграничното сътрудничество в областта на водите, което служи като катализатор за мира и сигурността, тъй като държавите са взаимосвързани чрез споделени ресурси от реки и подземни води;

112. призовава за засилено трансгранично сътрудничество между държавите членки в управлението на споделени речни басейни и подземни водоносни хоризонти, и в ефективното събиране и споделяне на данни относно качеството на водите, нивата на замърсяване и нивата на водите; препоръчва създаването на регионални центрове за сътрудничество, които да координират изпълнението на съвместни стратегии за устойчивост на водните ресурси, като се вземат предвид климатичните, социалните и икономическите предизвикателства на всяка територия;

113. призовава за засилено международно сътрудничество, включително на ниво речни басейни, за справяне с нарастващата водна криза, осигуряване на чиста и висококачествена вода, насърчаване на устойчивото управление на водите и прилагане на различни технологии в областта на водите, включително природосъобразни решения; призовава за установяване на трансгранично сътрудничество на оперативно, тактическо и стратегическо равнище;

114. призовава за създаването на трансгранични проекти в рамките на Interreg и други фондове на ЕС за подобряване на регионалното сътрудничество в управлението на водните ресурси, със специален акцент върху гарантирането на справедливо разпределение на водата между секторите и държавите членки;

115. подчертава необходимостта от укрепване на капацитета на ЕС за мониторинг чрез цифровизация и модерни технологии, включително спътниково наблюдение и проследяване на замърсяването в реално време, които са от съществено значение за предотвратяването и борбата с трансграничното замърсяване;

116. настоятелно призовава Комисията да изпълнява специфична дипломатическа роля, посветена на разрешаване на конфликти, свързани с водата, насърчаване на сътрудничеството във връзка с водата и защита на водните източници и системи, особено по време на въоръжени конфликти и в трансграничен контекст;

117. настоятелно призовава ЕС да поеме водеща роля в международните усилия за опазване и възстановяване на водните екосистеми в съответствие с ЦУР 6 за чиста вода и добри санитарни условия;

°

° °

118. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета и на Комисията.